

De elocutione Pindari

Eduard Lübbert

~~Diss. 2204/23~~
A. gr. a. 1946

(Pindar)
Lübbert

DE ELOCUTIONE PINDARI.

DISSERTATIO INAUGURALIS

QUAM

CONSENSU ET AUCTORITATE

AMPLISSIMI PHILOSOPHORUM ORDINIS

IN ACADEMIA FRIDERICIANA

CUM VITEBERGENSI CONSOCIATA

AD SUMMOS

IN PHILOSOPHIA HONORES

RITE CAPESSENDOS

DIE XIV. MENS. SEPT. A. MDCCCLIII.

H. L. Q. S.

UNA CUM THESISIBUS

PUBLICAE DEFENDET

EDUARDUS LÜBBERT

SILESIUS.

ADVERSARIORUM PARTES SUSCEPERUNT:

ARNDT, DR. PHIL.

TODT, CAND. PHIL.

WINTER, CAND. PHIL.

HALIS SAXONUM

TYPIS GEBAUERIO-SCHWETSCHKIANIS.

Sh = 6^y
(1853)

AVUNCULO CARISSIMO

GUILELMO OELSNER

HUNC LIBELLUM GRATI ANIMI TESTEM

CONSECRAT

AUCTOR.

CAPUT PRIMUM.

DE PINDARI GENERE DICENDI.

Omnium pulcherrime, quemadmodum par fuit poetam a poeta laudari, Horatius Pindari ingenium praedicavit [Carm. IV, 2, 1—27.] eiusque sublimitatem et grandiloquentiam, quam nullus imitatorum conatus consequi possit, illustrat imagine grandiore et magnifica hac v. 5.

Monte decurrens velut amnis imbres
Quem super notas aluere ripas
Fervet immensusque ruit profundo
Pindarus ore.

Haec primarius Romanorum poeta de lyricorum principe. Neque si qui primoribus labris Pindari carmina attigerunt, inter eos inveniri suspicor quos fugiat sensus pulchritudinis plane singularis et divini spiritus, cuius afflatu hic poeta concitatus ultra captum vulgarem evolavit. Nimirum cuius vox ad aures tyrannorum potentissimorum et regum fastidiosas sic accedit, ut omnibus esset acceptus ac tota fere Graecia gravissimum coleret admonitorem, is profecto habuit a Musis propitiis ingenium miris modis ad animos permovendos et abripiendos comparatum. Iam tanta tamque admirabilis cogitandi sentiendique sublimitas cum fieri non posset quin dicendi genus pareret sibi prorsus conveniens atque congruum, Pindarus reiecto tenui polito vel acuto compositionis genere, quod animos magis delinit iisque blanditur quam concutit et incendit, alterum illud grave, copiosum, magnificum secutus impetu magno rapide fertur,

cuius incessus omnes in admirationem abripit. Huc etiam referendum quod veteres existimatores Pindaro tribuunt τὴν αἰσθητὴν ἁρμονίαν, eam qua Aeschylus quoque usus est. Dionys. Halicarn. ed. Sylb. de compos. verbb. Tom. II. p. 22. 45. ταύτης δὲ τῆς ἁρμονίας πολλοὶ μὲν ἐγένοντο ζῆλωται, ἐν δὲ μελοποιῷ Πίνδαρος, ἐν δὲ τραγωδίᾳ Αἰσχύλος . . . κράτιστοι γὰρ οὗτοι τῆς αἰσθητῆς ἁρμονίας. Austero autem dicendi generi convenit severa et aspera compositio, unde sublimitas et magnificentia oritur [σεμνότης καὶ μεγαλοπρέπεια], habetque colorem et habitum vetustatis quasi squalore et situ obductum [l. l. p. 22. 44. τὸν ἀρχαϊσμόν. p. 187. 8. πίνον ἀρχαῖον φυλάττονσα. p. 166. 10. χροῦς τῆς ἀρχαιότητος. p. 186. 7. χροῦς ἀρχαιοπινῆς], mixtum acerbitate quadam non iniucunda [l. l. p. 68. 43. πικρία μεθ' ἡδονῆς. p. 23. 18. πικραίνει τὰς ἀκοὰς μετρίως]; idem numeris utitur elatis masculis magnificis [l. l. p. 186. 31 ῥυθμοὺς ὑψηλοὺς καὶ ἀνδρώδεις καὶ μεγαλοπρεπεῖς], orationis autem membris simplicibus solutis generosis [κῶλα εἰγενῇ καὶ ἀπλᾷ καὶ ἐλεύθερα]. Quae virtutes cum in Pindari carminibus imprimis eluceant, ad hunc illius generis principatum iudices intelligentes detulerunt. Velut Quintil. X, 1, 61. „Novem lyricorum longe Pindarus princeps spiritus magnificentia, sententiis figuris beatissima rerum verborumque copia“. Et Antipater Sidonius in eleganti epigrammate sepulchrali, quo Pindari memoriam celebrat, dictionis vim et graves numeros praeclare illustravit:

Πιερικὰν σάλπιγγα, τὸν εὐαγίων βαρὺν ὕμνων
Χαλκεύταν κατέχει Πίνδαρον ἄδε κόνις.

Verum scite et perite fecit poeta quod in Partheniis et quaecunque his similia sunt ad mitiorem et minus austera orationis formam descendit, ut tamen sublimitatem et generositatem retineat. Testis est Dionys. Halic. Tom. II. p. 187. 4. τὰ παραδείγματα δὲ αὐτῆς [τῆς αἰσθητῆς ἁρμονίας] ποιητῶν μὲν καὶ μελοποιῶν ἢ τε Αἰσχύλου λέξις ὀλίγου δεῖν πᾶσα καὶ ἢ Πινδάρου χωρὶς ὅτι μὴ τὰ Παρθένεια καὶ εἴ τινα τοῖτοις ὅμοια· καὶ τοῖτοις εἰγένεια καὶ σεμνότης. Idem egregium merac et sincerac austeritatis

exemplum p. 23. 8. exscripsit Dithyrambi Pindarici Fragmentum [apud Boeckhium tertium], quod postquam ad huius dictionis normam accurate quidem sed in singulis litteris et vocibus paullo argutius exegit, hanc quasi summam proponit: Ταῦθ' ὅτι μὲν ἐστὶν ἰσχυρὰ καὶ στιβαρὰ καὶ ἀξιωματικὰ καὶ πολὺ τὸ αὖστηρόν ἔχει, τραχύνει δ' ἀλίπως . . . ἀναβέβληται δὲ τοῖς χρόνοις καὶ διαβέβηκεν ἐπὶ τὸ πολὺ ταῖς ἁρμονίαις καὶ οὔτε θεατρικὸν δὴ τοῦτο καὶ γλαφυρὸν ἐπιδείκνυνται κάλλος ἀλλὰ τὸ ἀρχαϊκὸν ἐκείνο καὶ τὸ αὖστηρόν, ἅπαντες ἂν οἶδ' ὅτι μαρτυρήσειαν οἱ μετρίαν αἰσθήσιν ἔχοντες περὶ λόγους. His simillima inveniuntur apud eundem in veterum scriptorum censura ed. Sylb. Tom. II. p. 68. 42. Verum optimus ipse de se Pindarus testis, qui quam divitem venam quamque divino spiritu repletum ingenium accepisset bene sibi conscius fuit. Itaque carminum sententias paulo reconditiores illas et tam artificiose structas, ut minus apertae et intellectu faciles accidunt, vocat Olymp. II. 83. [ed. Boeckh. sec.] Ὁκέα βέλη· ἐς δὲ τοπὰν ἐρμενέων χατίζει. et Nem. IV. 6. Ῥῆμα — ὅ,τι κε σὺν Χαρίτων τύχη γλῶσσα φρενὸς ἐξέλοι βαθείας. Vigorem autem et velocem impetum significat Nem. V. 20. ἔχω γονάτων ἐλαφρὸν ὀρμάν· unde cum aquila sese comparat Nem. III. 80. Olymp. II. 88.

Pindaro autem viro ingenii masculi et generosi quem decebat os profundum et magna sonaturum [Hor. Sat. I. 4. 44.], plane contraria erat Simonidis, Pindari dum vivebat aemuli, natura flexibilis acuta subtilis, cui genus conveniebat tenue illud et iucundum, quod veteribus rhetoribus est γλαφυρὰ καὶ ἀνθηρὰ ἁρμονία. Dionys. Halic. I. I. p. 26. 22. Αεῖ δὲ τοὺς ἐν αὐτῇ πρωτεύσαντας καταριθμήσασθαι· ἐποποιῶν μὲν οὖν ἔγωγε μάλιστα νομιζῶ τουτονὶ τὸν χαρακτῆρα ἐγράσασθαι Ἡσίοδον· μελοποιῶν δὲ Σαπφῶ καὶ μετὰ ταύτην Ἀνακρέοντα καὶ Σιμωνίδην. Haec compositio omnem severitatem et sublimitatem reformidat [I. I. p. 26. 18. οἷδὲ σεμνότης οἷδὲ βῆρος πρὸς-εστίν], floribus comptae orationis utitur [I. I. p. 187. 19. θεατρικὴ εὐφωγίαν θηρωμένη, λεία], figuras aucupatur

luxuriantes et nitidas [l. l. p. 26. 18. σχήμασι τρυγεροῖς καὶ μαλακοῖς].

Hinc Simonideorum carminum compositionem ad solutam orationem proxime accedere statuit Dionys. Halic. de comp. verb. p. 31. 12. et 32. 18. Saltem ab hymnorum epinicionum severa castitate longe recedit arguta quaestio, qualem iusto subtilius poeta Ceus carmini in Scopam intexuit [Fg. XII. ed. Schneidew.], Pittaci reprehendens vocem „χαλεπὸν ἐσλὸν ἔμμεναι“, cum multo rectius sic ponendum esset: [v. 1. v. 6 sqq.] χαλεπὸν ἀγαθὸν γενέσθαι. Haec et similia ut genus dicendi summissius et humiliter utcumque decent, ita in Pindaro frustra quaesieris.

Quo tamen melius cognoscatur quid sit cur in Pindaro verborum pompa, in Simonide mellita suavis laudetur, non inutile erit nec iniucundum hanc ingeniorum diversitatem exemplis utrinque allatis illustrasse circumspectantibus autem ultro sese offerunt utriusque poetae versus, quibus gloriam perhibent egregie factorum pulcherrimum et nunquam interiturum monumentum esse. Pindari locum imitatus est Horat. Od. III. 30. v. 1—5.

Simonides igitur Encomio in Lacedaemonios qui apud Thermopylas ceciderunt, Fg. IX. ed. Schneid.

Τῶν ἐν Θερμοπύλαις θανόντων
 Εὐκλείης μὲν ἂν τύχη, καλὸς δ' ὁ πότιμος,
 Βωμὸς δ' ὁ τάφος, πρὸ γόων δὲ μνάσας, ὁ δ' οἶκος ἱπαινος·
 Ἐντάφιαν δὲ τοιοῦτον οὗτ' εὐρὼς
 Οὐδ' ὁ πανδαμάτωρ ἀμυνώσκει χρόνος ἀνδρῶν ἀγαθῶν.

Pindari autem locus extat in carmine Xenocrati Agri-
 gentino scripto Pyth. VI. 7. sqq.

Ἰστοῖμος ὕμνων
 Θησαυρὸς ἐν πολυχρυσῶν
 Ἀπολλωνίῃ τετεῖχισται νέεα,
 Τὸν οὕτε χειμῆρις ὄμβρος ἱπαικτὸς ἐλθὼν
 Ἐπιβορῆμον νεφέλας
 Στρατιᾷς ἀμείλιχος, οἷτ' ἄνεμοι ἐς μυχοῦς
 Ἄλως ἄζοισιν παμφόρῳ χειρὶ — τυπτόμενοι.

Porro si utriusque poetae versus quibus quid in vita humana optimum sit praecepiunt inter se comparamus,

Simonideam tenuitatem a Pindari grandiloquentia discernere licet. Simonid. Fg. XLII.

*Τρυμνίειν μὲν ἄριστον ἀνδρὶ θνατῷ,
 Δεύτερον δὲ καλὸν φρενὰ γενέσθαι,
 Τὸ τρίτον δὲ πλουτεῖν ἀδόλως
 Καὶ τὸ τέταρτον ἥϊρᾶν μετὰ τῶν φίλων.*

Pind. Isth. IV. 12.

*Δύο δέ τοι ζωᾶς ἕωτον μοῦνα ποιμαίνοντι τὸν ἄλκιρστον εὐανθεῖ
 σὺν ὄλβῳ
 Ἐτίς ἐν πείσῳ λόγον ἐολὸν ἀκούσῃ.*

Isth. V. 10.

*Εἰ γάρ τις ἀνθρώπων δαπάνη τε χαρεῖς
 Καὶ πόνη πρῶσσι θεοδμήτους ἄρετάς,
 Σὺν τέ οἱ δαίμων φρενὴν δόξαν ἐπήρατον ἐσχατῆς ἤδη πρὸς ὄλβου
 Βάλλει' ἄγκυραν θιότιμος ἰών.*

Quodsi quae Leoprepida dilucida quadam et concinna suavitate adumbravit, ea Thebanus vates non sine amplo dicendi ornatu et splendore executus est, imaginibus eximiis illustravit, membris oppositis distinxit: quamquam in sublimi et elato dicendi genere grandius ingenium et uberius elucet, utrumvis tamen suum habet pretium. Itaque prout quisque litteratorum hominum alterutri se magis natura et indole cognatum sentiebat, ita alterum adamabat eiusque lectione alliciebatur; itaque videtur Simonidi fere primas detulisse qui scitum et ingeniosum epigramma scripsit Anthol. Pal. IX. 571.

*Ἐκλεγεν ἐκ Θηβῶν μέγα Πίνδαρος, ἔπειε τεργᾶν
 Ἰδουμελιχθόγγον Μοῦου Σιμωνίδειω. κτλ.*

In Threnis autem componendis Dionys. Halic. in vett. scriptt. cens. ed. Sylb. II. p. 69. 2. haud cunctanter Simonidi palmam tribuit: *Βελτίων Σιμωνίδης εὐρίσκεται καὶ Πινδάρου τὸ οἰκτιρῆσθαι μὴ μεγαλοπρεπῶς ἀλλὰ παθητικῶς.*

Iuvat Bacchylidem quoque Pindaro et Simonidi ingenii quidem ubertate haudquaquam parem, carminum tamen genere cognatum, in comparisonem adscivisse, cuius dicendi genus, quantum ex tenuibus reliquiis existimare licet, facundum fuit nec illepidum, parum vero generosum et virile. Quid inter Pindarum et Bacchylidem intersit bene Longinus sensit, qui de sublimitate XXXIII. 5.

dicit Bacchylidem, qui semper sine conatu humi repat, tam plana et dilucida oratione id sane consequi ut nunquam cadat: istiusmodi vero humilitati neminem tam hebetem esse, quin Pindari spiritum et impetum praeferat, qui etiamsi interdum infelicissime cadat omnia tamen inflammet et abripiat. [πάντα ἐπιφλέγει τῇ φορῇ.] Recto haec de Bacchylide; quod vero nonnunquam Pindarum labi dicit quum accipiendum sit de ingenii copia, nimium ut iste vult exuberante et luxuriante, unde tumor nascatur, id quam vere et quo iure dictum sit infra considerabimus. Qui vero penitus alter quantum ab altero distet novisse cupit, comparet haec fragmenta ex carminibus sympoticis in quibus vinum uterque poeta pro sua indole quomodo diversorum hominum mentes afficiat et incitet adumbravit. Quanto splendore quantaque ubertate Pindarus Fg. inc. 136. ed. Boeckh. p. 674.

Ἄνιξ' ἀνθρώπων καματώδεις οἴχονται μέμινται
 Στηθείων ἔξω, πελάγει δ' ἐν πολυχρόσσοιο πλοῦτιον
 Πάντες ἴσαί νεομένην ψευδῇ πρὸς ἀκτῶν
 Ὅς μὲν ἀχρῶν, ἀφνειὸς τότε, τοὶ δ' αὖ πλουτέοντες
 . . . αἰέθονται φρένας ἀμπελίνους τόξοις δαμέντες.

At quam debiliter Bacchyl. Fg. 27 ed. Bergk.

. . γλυκεῖ' ἀνάγκη
 Σειομένην κυλίκων θάλασσι θυμὸν,
 Κύπριδος δ' ἐλπίς διαιθύουσι φρένας
 Ἀμμιγνυμένα Διονυσίοισι δῶροις·
 Ἀνδράσι δ' ὑψοτάτω πέμπει μεμίνους·
 Αὐτίχ' ὁ μὲν πόλεων κρήδεμνα λύνει,
 Πᾶσι δ' ἐνθρώποις μοραρχήσιν δοκεῖ
 Χρυσῶ δ' ἐλέφαντι τε μαρμαίρουσιν οἶκοι· κτλ.

Minime vero quod horum trium poetarum diversum fuit ingenium et dicendi genus, id obsuit quominus in singulis figuris formulis sententiis multa communia haberent; nec mirandum, eos qui in eodem genere lyrico elaborarent, tralatiticia quadam supelectilis copia usos esse.

Sicut autem castitas Pindarici sermonis et sublimitas ex intima poetae natura, gravi illa et ad summa nitenti, manavit, ita ingenium poetae uberrimum non caruit instrumento ditissimo et ornatu multiplici, quo quae mens pepere- rat divinitus satis digne promere posset et elocutionis quasi

veste indueret. Ut brevi dicam, poetae spiritus lautissimum etiam orationis apparatus requirebat. Cuius quidem pervestigatione ei, qui penitus Pindari ingenium cognoscere cupiat minime licebit supersedere. Nam poeta ut omnium aures impleret animosque incenderet id consequbatur copia verborum uberrima et delectu, audacia figurarum et imaginum, generosa sententiarum iunctura, verborum denique apta et artificiosa collocatione. Quae quidem omnia summus artifex adeo diligenter curat, ut haud absone carminum suorum compositionem cum opere textorio comparaverit, Fg. inc. 67.

Ἡ γαῖν' ὁ δ' Ἀμυθ' αὐτοῖς ποικίλον — ἄνδρημα.

Nos vero iam considerabimus prima stamina, ex quibus illa poesis textilia composita sunt. Igitur ut via ac ratione procedat disputatio nostra, antequam ad singularum rerum, quae ad syntaxin et metaphorarum usum spectant, ordines accedamus, primum universe de ornatu et figuris quibus Pindarus orationem distinxit monebimus et exemplis allatis artificia, quibus assecutus est, ut magnificus atque grandiloquus existimaretur, illustrare conabimur.

Ac primum ut Pindari ornatus sanctus et fortis est, ita hae virtutes cernuntur in sententiis communibus, quas larga manu poeta per omnia carmina disseminavit. Sunt autem plerumque morum praecepta vel observationes de vita humana proverbiali quodam colore tinctae, brevitate sua ponderosae, gravitate efficacissimae et, quod summum est, semper opportune a poeta adscitae, sic ut nunquam otiose vel frigide interposita videantur, sed ex ipso carminis argumento fluxisse. Neque Simonides ab his abstinit, cuius ingenio sententiae acumine plenae egregie conveniunt. Conf. Schneidewin. in proem. ad Simon. Fragm. p. XXXVI sqq. Ex copia fere innumera paucis utamur.

Ad proverbii similitudinem proxime accedit Olymp. X. 20.

Τὸ γὰρ — ἐμφνὲς οὐτ' αἴθων ἀλώπηξ

Οὐτ' ἐφ' ἄρομαι λείοντες διαλλάττειντο ἡθοῖς.

Cui simile est Simonideum illud Fg. CX. „πάσαισιν κορυδαλλίσιν χρη-λόφον ἐγγενέσθαι“. Itemque proverbialem sermonem sapit Pyth. X. 68. „πειρῶντι δὲ καὶ χρυσὸς ἐν

βασάνῳ πρέπει — καὶ νόος ὁρθός“. Cui gemellum suppetat Bacchylides Fg. XXI. ed. Bergk.

*Λυδία μὲν γὰρ λίθος μανύει χρυσόν,
Ἄνδρῶν δ' ἀρετὴν σοφία τε παγκρατὴς τ' ἐλέγχει
Ἀλάθεια . . .*

De silentii praestantia aequae persuasum fuisse videtur et Pindaro et Simonidi, quorum ille Isth. I. 63. Ἡ μὰν πολ-
λάκι καὶ τὸ σεσωπαμένον εὐθυμίαν μεῖζω φέρει, et Fg.
inc. 69. v. 2. Ἔσθ' ὅτε πιστοτάτα σιγᾶς ὁδός. Pariterque
Ceus autem Fg. CVII. Ἔστι καὶ σιγᾶς ἀκίνδυνον γέρας.
Insunt his dictis, quae aculeum relinquere debuerunt in
omnium animis, ut Isth. IV. 16. Θνατὰ θνατοῖσι πρέπει.
Isth. VI. 47. τὸ πὰρ δίκαν γλυκὺ πικροτάτα μένει τελευτά.
Pyth. III. 81.

Ἐν πυρὶ τολὸν πῆματα σύνδυο διδοῦνται βροτοῖς — ἀθάνατοι.

Pyth. X. 62.

*Τῶν δ' ἱκιστος ὁμοῦει,
Τυχῶν κεν ἀρπαλέων σκέθοι φροντίδα τὰν πὰρ ποδός.*

Conf. plura Olymp. IV. 18. Pyth. IV. 283. Nem. VIII. 21.
Isth. I. 40. III. 19. Fg. Hymn. 12. inc. 154. Rauchenstein
Einleitg. p. 116 sqq.

Pari consilio Pindarus superiorum poetarum dicta me-
morabilia in suum usum convertit, velut Isth. V. 67. Λάμ-
πων δὲ μελέταν ἔργοις δπάζων Ἡσιόδου μάλα τιμᾷ τοῦτ'
ἔπος: quod sumpsit ex Hesiod. opp. 412. Ex Chironis
ὑποθήκαις quae Hesiodo tribuebantur scholiasta teste
promsit quae Pyth. VI, 22. Chiron Achilli praecipit:

*— μάλιστα μὲν Κροτῖδαν — θεῶν σέβειν,
Τούτως δὲ μήποτε τιμᾶς
Ἀμείρειν γονέων βίον πεπωμένον.*

Item Isth. II. 12. laudat Aristodemi Lacedaemonii dictum:
Χρήματα, χρήματ' ἀνὴρ: quod suum quoque fecerat Al-
caeus Fragm. L. ed. Bergk.

Ex Homero Il. XVIII. 207. laudat Pyth. IV. 277. Nerei
dictum Pyth. IX. 93. ex prisco poemate petatum. Cf. Boeckh.
expl. p. 327. itemque praeceptum Fg. inc. 70 et Nem. IX. 6.

Interdum etiam quo significantior evaderet oratio prorsus descendit ad locutiones proverbiales, quae quantum

suavitatis afferant opportune positae non est quod moncam. Velut Fg. inc. 151. Ἐν λεπτῷ δένδρῳ βαίνειν, quae imago clarissima est. Fg. Scol. 4. Σὺν χειμάρρῳ μεθύω. „insanio cum cetera convivarum ebria turba“. Facete illud quoque dictum Pyth. III. 83.

[πῆμα] οὐ δύναται νῆπιος κόσμῳ φέρειν,
Ἄλλ' ἄγαθοὶ τὰ καλὰ τρέψαντες ἔσω.

Metaphora ab vestibus sumpta, significans „melio- rem fortunae partem prae se ferentes“. Cf. Boeckh expl. p. 261. — In Chromium virum nobilem Siculum „qui propter egregiam humanitatem et hospitalitatem apud cives et hospites tantam sibi conciliarat benevolentiam, ut obtrectatorum invidiosi sermones laudibus eius obliterarentur et obscurarentur, Pindarus proverbium traducit Nem. I. 29. λέλογχε δὲ μεμφομένοις ἔσλους ὕδωρ καπνῷ φέρειν ἄντιον. De re ad taedium re petita dicit Nem. VII. 105.

— Ταῦτά τρις τεῖράκι τ' ἀπολεῖν
Ἀπορία τελέθει, τέκνοισιν ἄτε μαφυλάκας, Διὸς Κόρινθος.

Cf. Zenobium cent. III. 21. ed. Schneidew. Porro notum quid sit Pyth. II. 95. πρὸς κέντρον λακτίζειν, itemque Isth. VII. 10. ὁ Ταντάλου λίθος, coll. Archiloch. Fg. XLVIII. ed. Bergk.

Hac igitur sententiae omnes quas prudenter et scite poeta in usum suum convertit, orationi plurimum afferunt dignitatis et nervorum, gratiam vero et iucunditatem imprimis paravit ditissima translationum et similitudinum varietas et copia, delectus ingeniosus admirabilis audacia. Sed ab hac parte quibusdam etiam vitiosa et reprehensione digna visa est Pindari oratio, quibus poeta nimium sibi indulgisse et iustos fines transgressus esse videbatur, quasi ambitiosis ornamentis, tanquam ampullis orationem effecerit tumentem, quaeque per se simplicia essent caeca libidine cumulata obscurat. Quae quidem opinio, olim pervulgatissima, etiam viris alioqui circumspecti iudicii fucum fecit, ut Heynio, ex cuius editione locos quosdam ubi Pindarum paulo acerbius increpat indicasse sufficiat. Cf. Tom. II. Additamenta p. 40. ad v. 16. p. 41. v. 29 sq. p. 141. v. 58. p. 152. v. 1. Verum Pindarus tantum abest

ut culpandus sit, ut summa admiratione dignus videatur. Nimirum in poeta tenui et debiliori metaphorae audaces et periculosae merito in reprehensionem incurrerent; nam parvum cum parva deceant, tum in scriptore humili et summisso humilitas ipsa minus offendit quam inane figurarum aucupium dicendique genus inflatum et affectatum. Alia res fuit in Pindaro; quem non vulgarium poetarum tenuitate sed ipsius magnitudine metiri debemus; huius enim simplex et nativa sublimitas satis virium ad omnes generosos conatus suppeditebat. Itaque Pindari ingenio convenit oratio magnis rebus gravitate par, in qua aliud semper maius alio supervenit, et ut Quintiliani verbis utar, quae procellam quasi verborum in auditorum animos effundit. Tandem meminisse debemus summam legem esse poetarum ipsorum sensum et iudicium: ut quo quis maior poeta sit, tanto plus auctoritate et exemplo valere possit.

Sequitur ut exempla consideremus et metaphoras audacia maxime memorabiles; quo clarius ad quem finem poeta progressus sit cognoscatur. Interdum sane perobscura et consulto abscondita videtur poetae sententia, ut in notabili loco Pyth. IV. 263 — 68. ubi poeta ipse illud obscuritatis crimen agnoscere videtur, regem Cyrenaeorum Arcesilam allocutus (v. 263.) *Γνώθι νῦν τὰν Οἰδιπόδα σοφίαν*, i. e. „proponam nunc Tibi aenigma ad quod enodandum Oedipi prudentia opus erit“. Tum pergit ad eam quam sic auspicatus est similitudinem: „Etiam si quis, ait, quercus ramos abscederit, caesa tamen nobilis arbor qualis fuerit indicat, cum vel ignem hibernum alit vel aedium tecta inter columnas reliquas fulcit suo loco orbata“. — Verum paulo accuratius inquirenti constiterit sub hac similitudine severam quandam et tristem admonitionem latere, ut ne nimia crudelitate rex Cyrenaeorum nobiles lacessat, qui etiam si nunc prostrati et domiti videantur, satis tamen virium retinuerint, ut iniuriam possint ulcisci. Sed poeta tectius id pronuntiat, ne rex admonitionem acerbius ferret. Nihil igitur obscuritatis restat.

Insignis autem in translationibus audaciae exemplum sit Isth. II. 40 sqq. ubi eximia Xenocratis Agrigentini hospitalitas celebratur:

— οὐδέ ποτε ξένων

Οὖρος ἱμπνεύσας ὑπέστειλ' ἰστίον ἀμφὶ τραπέζην.

Ἄλλ' ἐπίρρα ποῦ μὲν Φῶσιν θερείας,

Ἴν' δὲ χειμῶνι πλέων Νείλου πρὸς ἁκτῆς.

Heynio haec inflata videbantur. Verum poeta homini sibi amicissimo et liberalitate insigni quid mireris, si etiam singularem quandam laudem moliatur? Praesertim cum Pindarus navigationis imaginem ad hospitalitatem soleat traducere, velut cum Hieronem admonet Pyth. I. 91. „Noli divitiis parcere, immo ut prudens gubernator vela expande“. Eandem igitur comparisonem poeta usurpat, quamquam auctiorem et ornatiorem: „Circa Xenocratis mensam hospitalem nunquam ventus vela contrahit: immo hic vir semper attigit remotissimas oras aestate usque ad Phasin hieme ad Nilum tendens“. — Ubi quod in navigatione summum habebatur, transtulit simpliciter ad hospitalitatis laudem audacter quidem, ingeniose tamen et sine ampullis.

Pariter mirationem faciet imago ex piscatione sumpta Pyth. II. 79. quo loco quum graviter Pindarus aulicorum qui Hieronem adulatione corrumperent mores vituperasset, seipsum a tali nequitia et perversitate remotissimum esse asseverat, et ut retibus in aquam immersis suber solus superne natet, ita se talis pestis contagione vacare:

Ἄτε γὰρ εἰνῶλιον πόνον ἰχθόους βυθῷ

Σκηνῶς ἑτέρας, ἀβύπτιστός εἰμι, φελλὸς ὡς ὑπὲρ ἱρκος, ἄλμας.

Item satis audax, sed nervosa et roboris plena imago videtur linguae, quae in veritatis incude dicatur procudi. Ita enim Hieronem admonet Pyth. I. 86. Ἀψευδέϊ πρὸς ἄκμονι χάλκευε γλῶσσαν. — Similiter Olymp. VI. 82. suam ipsius linguam fingit quasi cote ad cantum acui:

Δόξαν ἔχω τιν' ἐπὶ γλώσσῃ ἀκόντας λιγυρῆς

Ἄ μ' ἐθέλοντι προσέφημι καλλιερρόοιοι προῦϊς.

Haec nostratibus audacissima videbuntur. Sed omnium maxime auribus delicatis insueta accidit translatio, quam

nulla particula mitigat Pyth. IV. 142. ubi simpliciter mulier dicitur ἡ βοῦς.

— μία βοῦς Κρηθεῖ τε μάτηρ
Καὶ Θραυσυμέδῃ Σαλμωνεῖ.

Verum egregie et ut nihil fingi possit gravius poeta humani generis infirmitatem depinxit. Quem enim cuius pectus generoso sensu incaluerit non perculit gravitas et vis illius dicti Pyth. VIII. 96. Σκιάς ὄναρ ἄνθρωπος, vel Fg. inc. 131. Ἐλπίδες ἐρηγογόντων ἐνύπνια? His autem magnificentia et audacia certat Fg. Scol. 2. v. 4:

Τὺς δὲ Θεοξένου ὀκτὴνὰς τις ὅσων μαρμαρίζουσας θαλαί-
ας μὴ πόθῳ κυμαίνεται ἐξ ἀδάμαντος
Ἦε σιδάρον κεχάλευται μέλαιναν καρδίαν — ψυχρὰ φλογί.

Haec Pindarus de Theoxeno Tenedio iuvene formosissimo, quem summo amore amplexus erat cuiusque in gremio caput reclinans placida morte Argis obiisse perhibetur.

Diversarum autem metaphorarum confusionem Pindarus non incogitanter et temere sed summa peritia usurpat. Primum autem satis excusate eam translationum coniunctionem sibi concessit, in qua alterum vocabulum sensum proprium facile deponit, velut ὁδός. Nem. VII. 50. εἰπεῖν ὁδὸν λόγων. Olymp. IX. 47. ἐπέων οἶμον λιγύν. Paulo iam audacius progreditur Olymp. I. 105. κλυταῖσι δαιδαλωσέμεν ἔμνων πτυχαῖς, ubi πτυχαὶ intelligendum de montium convallibus et recessibus. Porro non infelicitur poeta iuvenis Iasonis luxuriantem et protervam vehementiam depinxit duas commiscendo metaphoras. Pyth. IV, 158. Σὸν ἄνθος ἥβας ἄρτι κυμαίνει. Neque quidquam offensionis habet Pyth. IV. 255. Σπέρμα ἀκτίνος ὕλβον. Haec igitur intellectu facilia. Verum subobscurum illud Nem. V. 6. de Pythea puero Aegineta, cui lanugo mentum nondum cingebat: Οὔπω γέννσι φαίνων τέρειναν ματέρ' οἰνάνθας ὁπώραν. Ubi quod autumnus vocatur μήτηρ οἰνάνθας, ὁπώρα nil nisi iuventutem significat et proprium significatum prorsus exuit, ut Isth. II. 5. In οἰνάνθη, quod est lanugo, nemo haerebit. Constatendum igitur rem vulgarem et quotidianam elegantius efferrī non potuisse. —

Sicut in poetica supellectile metaphoræ fere primum locum obtinent, sic a metaphoris proximæ partes sunt comparationum. Atqui tam exiguo discrimine hæc figuræ inter se distant, ut sæpe perinde haberi possint, nisi quod plerumque ubi nimis audax simplex translatio foret, particula quadam addita audaciam emolliebat. Hæc certe fuit veterum rhetorum sententia. Aristotelis Rhetor. III. 4. Ἔστι δὲ καὶ ἡ εἰκὼν μεταφορὰ· διαφέρει γὰρ μικρὸν κτλ. et Demetr. de elocut. §. 80. Quintil. VIII. 6. 8 et 11. Itaque Pindaro Isth. III. 65. Melissus dicitur: μήτιν δ' ἀλώπηξ. Contra Pyth. II. 84. in simili metaphora particulam addit: λύκοιο δίκαν. Quodsi plerumque in sola eloquendi ratione differentia posita est, nobis quoque licebit hæc minus anxie discriminare atque promiscue metaphoras et comparationes perstringere.

Iam poeta non solum comparationes sic instituit, ut orationi afferant ornatum, sed rhetoricam etiam speciem addit, omissis vulgaribus comparandi particulis; quibus neglectis varia oppositionum genera nascuntur, unde oratio elatior et augustior evadit. Ac primum quidem præcedente similitudine res ipsa cui illustrandæ comparatio inservit subiungitur addita particula δὲ, ut Olymp. X. 1.

Ἔστιν ἀνθρώποις ἀνέμων ὅτε πλεῖστα χρήσις — εἰ δέ —.

Invertitur etiam ordo membrorum ut similitudo, additâ particulâ adversativâ, postponatur Nem. II. 10:

Ὁρεῖλει ἔτι — θαυμὰ μὲν — νικᾷν Τιμορόου παῖδ'· ἔστι δ' ἰσοκὸς

Ὁρεῖται γέ Ηελεῖδων

Μὴ τηλόθεν Παρλίωνα νεῖσθαι.

Nonnunquam formam enuntiationum conditionalium subeunt comparationes ut Olymp. III. 42. Εἰ δ' ἀριστεύει μὲν ὕδαρ — νῦν γε. Denique non tantum particulæ disiunctivæ [ut Olymp. I. 5. μήτε — μήτε.] vel caussales [ut Olymp. XIII. 47. δηρίομαι πολέσιν περὶ πλήθει καλῶν· ὥς μὰν σαφεὲς οὐκ ἂν εἰδείην λέγειν ποντιῶν ψάφων ἀριθμὸν.] membris connectendis inserviunt, sed interdum particulæ prorsus desunt, ut nude alterum membrum alteri opponatur. Olymp. II. 97.

Ψάμμος ἀριθμὸν περιέφενγεν,
Ἐκείνος ὅσῃ χάμῃσι' ἄλλοις ἔθηκεν,
Τίς ἐν σφύραι δύναιτο;

Tanta igitur tamque pulchra varietas Pindaro in promptu fuit, ut quem similitudines per se solae orationi asserunt ornatum et splendorem, is etiam augeretur oppositionis vi et gravitate. Haec latissime patent apud poetam semper de elocutionis nitore et ornatu laborantem. Frequenter autem quaesitae et consulto institutae oppositiones inveniuntur, quarum usitatissima forma est cum proposita generali quadam sententia dein subiicitur, quod in singulari quadam re locum habet. Nem. VII. 5 sqq.

Ἀναπνέομεν δ' οὐχ ἅπαντες ἐπὶ ῥου.
Ἰῆργι δὲ πότμῳ ζυγέειθ' ἕτερον ἕτερον· οὐν δὲ τίν
— αἰδέεται Σωγένης μετὰ πενταέθλοις.

Ubi quae praecedit generalis sententia plurimum quantum affert ad augendam sequentium vim. Idem quadrat in locos Nem. III. 6. *Αἰψῇ δὲ πρῶτος ἄλλο' μὲν ἄλλον· — ἀθλονικία δὲ μάλιστα' αἰοιδὰν φιλεῖ.* IV. 91. *Ἄλλοισι δ' ἄλικες ἄλλοι· τῷ δ' . . . κτλ.* VIII. 37.

His expositis in clariore luce nobis collocasse videmur, quibus potissimum fundamentis et radicibus Pindaricae elocutionis virtutes nitantur. Etenim ut summatim rem comprehendamus, poeta sententiis ethicis dignitatem et auctoritatem, metaphoris et translationibus gratiam et iucunditatem, denique oppositionum continuo usu vim et nervos orationi conciliavit.

Atqui in tanta omnis generis copia et ornatu quis miretur quod interdum poeta divitiis suis quasi exultet et luxuriat, ita tamen ut nihil nascatur quin summa arte temperatum sit. Quo in genere verba idem fere significantia cumulat, quasi simplici et inornata oratione satisfacere sibi non potuerit. Huc inprimis facit Pyth. II. 56.

— τὸ πλουτεῖν δὲ οὐν τύχῃ πότμου σοφίας ἄριστον.

De cuius loci structura quum multum ab interpretibus dissectatum et dubitandi sane iusta caussa sit, de sententia tamen eatenus constat, ut dixisse videatur: „optimum esse divitias cum sapientia coniunctas possidere“. Sed

de singulorum verborum causis et iunctura iam accuratius videndum erit.

Ac primum quidem quod scholiastarum unus coniunxit *πλουτεῖν* cum *σοφίας*, quasi id sit *εὐπορεῖν σοφίας*, id fieri nequit, quia quae in praecedentibus de Archilochi inopia dicta sunt arguunt, τὸ πλουτεῖν hoc loco proprio significato accipiendum esse. Neque maiore iure placet cum Aristarcho coniungi *πότμον ἄριστον*: cui structurae obest verborum collocatio. Sed poterit coniungi: τὸ πλουτεῖν σὺν τύχῃ πότμον. Tum quod restat *σοφίας ἄριστον* praedicatum est, quasi dicatur ἡ ἀρίστη σοφία. Quaeritur autem quomodo explicari debeant verba σὺν τύχῃ πότμον, quae quoniam πλουτεῖν per se solum non poterat sapientiae summum dici, aliquid necesse est sententiae afferant, quo demum addito divitiae tanta laude dignae existant. Atqui Boeckhius ut hoc ipsum ex his verbis erueret duram interpretationem commentus est; nempe cum nemo possit divitias „σὺν τύχῃ πότμον“ i. e. „cum felicitate fortunae“ possidere et conservare, nisi qui virtutibus ornatus sit, hoc loco πλουτεῖν σὺν τύχῃ πότμον esse divitias habere, ita ut eas servare possis, quod sine virtutibus fieri nequeat. Quae quidem sententia ut per se bona et apta est, ita nec verbis aperte pronuntiatur, nec nisi per ambages erui poterit. Immo parum prudenter egisset poeta, si virtutis nullam faceret mentionem, sine qua tota haec sententia laboraret. Quodsi ratio talis improbatur, superest ut coniungamus σὺν τύχῃ πότμον σοφίας, ut ἄριστον praedicati vices gerat. Itaque Pindarus Hieronis animo cum inculcare vellet, ut semper cum divitiis coniungeret sapientiam paulo pleniore formula usus est σὺν τύχῃ πότμον σοφίας pro simplici σὺν σοφίᾳ, quod nimis debile videri poterat. Id vero genus possunt innumera ex Pindaro promi, quae plus minus afferunt sensum orationis plenae et ornatu affluentis. Olymp. I. 106. Μήδεται ἔχων τοῦτο κᾶδος. ib. 59. Ἀπάλαμον βίον ἐμπεδόμοχθον. Ol. II. 82. Ἀμαχον ἀστραβῆ· κίονα. XI. 63. Ἐν δόξῃ θέμενος εἶχος. ib. 88. Ποιμένα ἐπακτὸν ἀλλότριον. XIII. 98. Ἀλαθῆς ἔξορκος βού. Pyth. IV. 271. τρώμαν

ἔλκεος. X. 48. θανμάσαι οὐδὲν φαίνεται ἄπιστον. Nem. IV. 40. γνώμαν κενεάν σκότῳ κυλίνδει χαμαιπετοῖσαν.

Ex eadem orationis ubertate fluxit figura quam vocant Ἐν διὰ δυοῖν, cuius unum extat apud Pindarum exemplum Isth. VII. 1. Κλεάνδρῳ τις ἀλικίᾳ τε λύτρον...

Iam sequitur ut explicemus quas leges Pindarus in sentiētiis et sentiētiarum membris formandis colligandisque sibi scripserit. Interim summa tantum huius quaestionis capita attingemus, cum totus hic locus cum syntaxi cognatissimus sit.

Ac primum quidem Pindarus non nimis longas sed quae satis commode uno obtutu lustrari possint enuntiationes finxit, et quamquam in singularibus structuris abundat difficultatibus, orationis tamen membra satis simpliciter cohaerent. Singulari vero arte et mira cum varietate usum Asyndeti excoluit, quod egregie austero dicendi generi convenit: de quo Dissenius in excursu II. edit. Goth. ita egit, ut nobis otium fecerit.

Sicut autem plerumque poeta simpliciore rationem struendarum enuntiationum praefert, ita ubi longius orationis ambitus trahi debebat, ibi quae membra acquabili nexu et conformatione molestius ad severam normam exacta in poeta lyrico putida viderentur, ea cum grata quadam varietate ita conformavit, ut inchoatam structuram interposito aliquo membro deflecteret a novo quasi initio profectus. Quo vero melius cognoscatur quibus modis Pindarus hanc variationem instituerit, non incommodum fuerit exempla quaedam accuratius examinare, in quibus longiora membra liberius consociata sunt. Primum igitur consideremus hos versus ex carmine Nem. IV. 79—83. quod Timasarcho Aeginetae inscriptum est.

— εἰ δέ τοι

Μάτρω μ' ἔτι Καλλικλῆϊ κελεύεις

Στάλιν θέμειν Πυρλου λίθου λευκοτέρων·

82. Ὁ χρυσοῦς ἰψόμενος

Αἰγῆς ἰδεῖξεν ἀπάσας, ὕμνος δὲ τῶν ἀγαθῶν

Ἐργμάτων βασιλεῦσιν ἰσοδαίμονα τεύχει

83. Φῶτα· κείνος ἄμφ' Ἰλίου πύργῳ τειχεῶν ἐμὴν

Ἰλῶσσαν ἐρύττω κελυγμένην, Ὀρσοειμένην

Ἰν' ἐν ἁγῶνι βαρυκτύπου

88. *Θάλησε Κορινθίοις σέλλοις.*

Poeta hoc dicit: „Si tu, Timasarche, patruo Tuo Callicli hymnum poscis [vv. 79—81.], hymnus vero, ut aurum splendens, regibus homines aequiparandos reddit [81—85], ille, qui nunc apud Acherontem habitat vocem meam in Isthmo inveniet, ubi quondam coronatus est. [85—88.]“

Constat igitur tota haec periodus ex tribus membris, quae inter se particularum vinculis non connexa sunt. Atqui protasin terminari voce *λευκοτέραν* apparet, sed quae proximo sequuntur usque ad *φῶτα* [v. 85.] dubitari potest utrum apodosin contineant, an parenthetice posita sint, ut ab voce *χεῖνος κτλ.* demum apodosi incipiat. Plurimis interpretibus arrisit parenthesis, nimirum commodissima illa ad omnes difficultates tollendas. Utrum vero liceat tam longum orationis membrum parentheseos signis includere, quibus veteres ne usi quidem sunt, id quidem antea quaerendum fuisset. Boeckhius nott. critt. p. 524. licere negans coniecitabat — asyndeton veritus — ὁ χρυσός δ', sed coniecturae postmodo eum poenituit, ut in edit. sec. tacite particulam omitteret. Neque indiget hic locus emendatione. Nam sententiarum ratio et structura haec videtur: post protasin statim apodosi incipere existimanda est inde ab voce ὁ χρυσός, quas sententias cave inepte consociatas putes. Nam ut supra monuimus amat Pindarus comparationes tanquam opposita proferre. Quamobrem haec ita vertenda sunt: „Si vero Timasarche Callicli hymnum me componere iubes: ut aurum excoctum summo splendore fulget, sic hymnus hominum sortem reddit beatissimam“.

Quae sententiae quamquam egregie sibi respondent, logicam tamen rationem intelligimus eam enunciationem poscere, ut poetae polliceatur se Timasarcho satisfacturum esse. Ecce vero haec ipsa deinceps subiicitur *χεῖνος κτλ.* ita tamen ut particula nulla addita sit, ne videretur ad membrum proxime praecedens pertinere, cum ad protasin illam superiorem referenda sit.

Haec igitur si utcunque placent, multo rotundior et artificiosior iunctura sententiarum est Olymp. XI. 86—93.

86. Ἀλλ' ὅτε παῖς ἐξ ἀλόχου πατρὶ
Ποσειδῶς ἔκοντι νεώτατος τὸ πάλιν ἤδη, μάλα δέ τοι θυρ-
μαίνε φιλόταται νόον·
Ἐπεὶ πλοῦσις ὁ λαχὼν ποιμένα
Ἐπακτὸν ἀλλότριον,
90. Θνάσκοντι σινυγερώτατος·
Καὶ ὅταν καλὰ ἱρῆαις αἰοιδᾷς αἶψα,
Ἀγχαλδάρ', εἰς Ἀἶδα σταθμὸν
93. Ἀνῆρ ἱκνῆται, κενὰ πειρώσας ἔπομε μόχθῳ βουχὺ τι τιφνόν·

Pindarus cum Agesidamum puerum pugilem non statim post victoriam Olympicam carmine celebrare potuisset, ne prorsus ei deesset, tandem propemodum seni facto hunc hymnum misit, sperans quamvis sero veniat, tamen fore ut acceptus et gratus Agesidamo adveniat. Nam, ait, sicut pater cui senili demum aetate puer heres futurus natus est, hunc tamen lactissime excipit, sic Tibi carmen meum placeat! — Iam videamus de singulis enunciationis membris. Primum [vv. 86. 87.] continet comparationis protasin; sequitur dein [88—90] sententia interposita, caussam afferens cur filius patri acceptus veniat. Denique inde a v. 91. apodosis incipit: καὶ ὅταν κτλ. in qua cave particulam relationis οὕτως desideres, quae in huiusmodi structuris frequenter sic omittitur, ut καὶ eius vices sustineat: ut Nem. II. 3. Olymp. VII. 7. et Dissen. in comment. edit. Goth. p. 80. 137. 371. sqq. Verum diligentius insipientibus haec apodosis ut ad grammaticam normam accurate protasi respondet, sic ad sententiam prorsus aversa videtur; cum enim in protasi dictum esset: „Ut filius patri senili desideratus venit“, quid aliud poterat expectari, quam hoc: „Sic Tibi seni hymnus meus“. Sed poeta in omnia alia abiit propter sententiam interpositam, ad quam apodosin prorsus accommodavit. Atqui membrum quod interpositum est causam affert, cur filius patri acceptus sit: „Mors enim tristissima est, si divitiae alienis heredibus relinquendae sunt.“ Eodem modo in apodosi explicatur cur hymnus seni acceptissimus esse debeat: „Etiam qui poetarum laude de-

stituti moriuntur ii frustra vixerunt“. Quae quidem sententia ei in cuius locum successit quodammodo opposita est, nam mente supplendum: „quod in Te, Agesidame, non cadit“. Haec vero mutatio nequaquam inconsiderate a poeta instituta est, nam voluit hoc ipsum Agesidamo diserte indicare, quanti pretii donum ei mittat.

Ex his igitur exemplis intelligitur, quomodo Pindarus membra plura longiore verborum circuitu complecti solitus sit et quantum in immutanda structura sibi concesserit. Sed in bimembribus enunciatis vix dici potest quantum varietatis structuris dissolvendis et mutandis effecerit, ne oratione diutius continuata in repetitionis taedium incurreret. Et frequentissima quidem in hoc genere sunt exempla participialis structurae in rectam transeuntis. Nam plerumque ex binis membris quae pari dignitate sunt, quaeque suspensa osse acque oportebat, prius quidem in participio positum est, alterum autem absolutum factum; quae structura tantum abest ut aliquid duri habeat, ut perspicuitatem iuvet, siquidem sermo rectus multo facilius et penitius in mentem audientis se insinuat quam oratio suspensa. Exemplorum magna copia suppetit; paucis, ut in re non ita difficili, defungamur his. Olymp. I. 12. δρέπων μὲν — ἀγλαΐζεται δὲ καὶ ... Pyth. VIII 77. ἄλλον ἱπερθε βάλλων — ἄλλον δὲ καταβαίνει. Isth. III. 11. δεξαμένῳ στεγάνονος, τὰ δὲ — κάρυξε. II. 38. τὲ νομίζων — καὶ προσέπτυντο.

In his omnibus participium pendet ex verbo praegresso; sed paulo durior et difficilior existit oratio, ubi participium neque in praecedentibus neque in subsequen-
tibus habet unde pendeat, ut fere anacoluthi species oriatur; quale hoc est Isth. I. 14.

Ἄλλ' ἐγὼ Ἡροδότῳ τεύχων τὸ μὲν ἄρματι τεθρόπῳ γέρας,

Ἄντα τ' ἄλλοτρίως οὐ χερσὶ τωμάσωντ' ἐθίλω

Ἢ Καστορέῳ ἢ Ἰολέῳ ἐταρμόξαι μιν ὕμνῳ.

Poeta dicit, se Herodotum celebraturum esse, primum propter victoriam currulem, tum vero propter fortitudinem, quod ipse propria manu in certamine equos rexit. Haec inter se opponuntur atque indicant oppositionem eam,

quae rata non habetur, particulae μὲν — τὲ, de quo correlationis genere infra ubi de particularum usu agendum erit accuratius videbimus. Nostro igitur loco poeta cum in priori membro participium posuisset *τεχνῶν μὲν*, structuram continuare noluit, sed sequentia in oratione recta posuit per copulam annexa. Fecit autem hoc quo magis eluceret res primaria, quod Herodotus ipse in certamine currum rexerat. Id ut admodum periculosum ita gloriosissimum habebatur.

Sunt praeterea multa et varia structurarum inaequalium exempla, velut prius membrum in infinitivo positum reperitur, posterius in oratione recta: ut Pyth. V. 23. *Παντὶ μὲν — ὑπερτιθέμεν, γίλει δὲ —*: vel adverbio loci opponitur enunciatio absoluta: Olymp. II. 73. *Τὴ μὲν χερσόθεν — ὕδωρ δ' ἄλλα φέρβει*, vel etiam temporali. Pyth. IV. 266. *εἴποτε ἐξίχεται — ἥ — ἀμφείπει*. „Interdum priori membro per particulam ὅτι introducto enunciato absoluta opposita est Olymp. II. 57. *Ὅτι ποινὰς ἔτισαν — τὰ δὲ δικάζει*.

In verbis collocandis poeta semper prudenti consilio et summa arte cavit ne vocabula cum vi dicta in media sententiae parte laterent, sed elucerent et auditorum animos adverterent: quod cum nunquam non a poeta factum sit, exemplis demonstrare supervacaneum est. Nec tamen inutile fuerit pauca verbo tetigisse.

Solet Pindarus substantivum quod duobus membris commune est in principio secundi demum membri collocare quo vim accipiat maiorem, ut Pyth. IV. 36. *οἷδ' ἀπίθῃσέ Ἰν, ἀλλ' ἥρωσ δέξατο*. Pyth. XII. 19. *ἐπεὶ ἄνδρα ἐρρύσατο, παρθένος τεῦχε*. Huic rationi convenit Vocativus in altero membro positus Pyth. VIII. 80. IX. 100.

Interdum mirum in modum poeta vocabula traiecit, ut in versibus celeberrimis ad solem deficientem, [Fragm. Hyporch. 4.] quem v. 6 sq. sic alloquitur:

Ἀλλὰ σε πρὸς Διὸς ἵπποις θοαῖς ἱκετεύω

Ἀπήμεν' ἐς ὄλβον τράποιο Θήβαις, ὦ πότνια, πάγκοιρον τέρας.

ubi voces „*θοαῖς ἵπποις*“ ad *τράποιο* referendae insertae sunt formulae *σὲ πρὸς Διὸς ἱκετεῖω*.

De hyperbatis particularum conf. Boeckh. omnia complectentem in nott. critt. p. 377. sq. 385. 392. Particula καὶ amat hyperbaton, ut Olymp. V. 16. σοφοὶ καὶ ἔδοξαν, hoc est, καὶ σοφοὶ ἔδ. Frequenter locum mutat cum praepositione ἐν, ut Olymp. II. 23. VII. 26. Pyth. X. 58.

Denique Pindarus etiam leviora illa orationis ornamenta, qualia sunt anaphora et annominatio non prorsus repudiavit, haec enim opportune posita ornant orationem. Sed ut conveniens erat austeræ compositioni istiusmodi condimenta modice et admodum verecunde orationi immiscuit. Anaphoram habes Olymp. XIII. 14. πολλὰ μὲν — πολλὰ δέ. Pyth. IX. 123. Nem. XI. 6. Nem. I. 62. ὅσσους μὲν — ὅσσους δέ. Nem. X. 27. τρεῖς μὲν — τρεῖς δέ. ib. 87. ἥμισυ μὲν — ἥμισυ δέ. Isth. III. 7. χρῆ μὲν — χρῆ δέ. Isth. VII. 15. V. 71. μέτρα μὲν — μέτρα δέ. VI. 32. αἰνέων — αἰνέων δέ. cf. Boeckh. nott. critt. p. 499.

Similiter sonantia reperiuntur Pyth. X. 66. Φιλέων Φιλέοντα, ἄγων ἄγοντα προσρόνως. Pyth. II. 83. Φίλον εἶη φιλεῖν, ποτὶ δ' ἐχθρὸν αὐτ' ἐχθρὸς ὑποθεύσομαι ἄλλ' ἄλλοτε πατέων. Nem. I. 30. τέχνη δ' ἐτέρων ἑτεραί. VII. 6. Εἶργει ἕτερον ἑτερα. VIII. 3. χερσὶν ἕτερον ἑτέραις. Pyth. X. 60. Ἐτέροις ἐτέρων ἔρως ὑπέκνισε φρένας.

CAPUT SECUNDUM.

DE PINDARICA SYNTAXI.

Qua spiritus et ingenii sublimitate et orationis copia Pindarus pollebat, eam ut digne promeret et ad audientium animos perferret, vigor elocutionis et magnificentia tanquam inexhaustus thesaurus effecit. Sequitur ut de rebus syntacticis et structurarum ratione exponamus, ne videamur in vestibulo constitisse; nam qui de poetae facultate recte iudicaturus est, generis dicendi proprietatem ab omni parte nosse debet totamque quasi suppellectilem suis oculis manibusque usurpasse.

Primum autem de structurarum varia et liberiori ratione apud Pindarum quaedam generatim praemonenda sunt. Quam igitur in enunciationibus maxime bipartitis observavimus varietatis copiam, eam etiam in singularum sententiarum structuris inveniri exemplum demonstrat luculentum. Isth. VI. 1—10.

1. *Τίτι τῶν πέρος, ὃ μέλαινα Θίβα,
Καλῶν ἐπιχωρίων μάλιστα θυρὸν τιὸν
Εὐφρανᾶς; ἢ ἕα χαλκοκρότου πέφιδρον
Δαμάτερος ἄντ' ἐρυχάλιον*
5. *Ἀντίλα; Διόνυσον, ἢ χροσῶ μεσονύκτιον ῥιφοντα δεξιμένα τὸν
φέριατον θεῶν,
‘Οπότ’ Ἀμφιγυῖνος ἐν θυρέτοις
Σταθείς ἄλοχον μετήλθεν Ἡρακλείους γοναῖς;
Ἥ ὅτ’ ἀμφὶ πυκναῖς Τειρεσίω βουλαῖς;
Ἥ ὅτ’ ἀμφ’ Ἰόλῳ ἐπτόμην;*
10. *Ἥ Σπαρτιῶν ἀκαμαντολόγῃν; ἢ ὅτε καυτερᾶς Ἀδρασίου ἐξ ἀλλυῶς
ἀπέπεμψας;*

Ubi verbum *εὐφραίνω* cum primum dativum ascivisset, assumptis deinde enunciatis temporalibus ad extremum genitivum a se suspensum habet. Eodem potest trahi Olymp. XIII. 114.

*Ἄνα, κόρυσιν ἐκνεῦσαι ποσὶν
Ζεὺ τέλει· αἰδῶ δίδου καὶ τέχην τεργνῶν γλυκεῖαν.*

Quo loco cum Oligaethidarum familiae poeta salutem ab Iovo precetur, postquam in priori membro infinitivum *ἐκνεῦσαι* tanquam imperativum posuerat, ad quem vulgo δός minus recte [conf. Bernhardt Synt. Graec. p. 357.] suppleri iubent, in altero membro imperativum *δίδου* usurpavit, ad Iovem ipsum orationem dirigens. Vertendum igitur: „Fac Iuppiter ut levibus pedibus enatent [i. e. ut vitam feliciter pertexant] et verecundiam da et dulcem beatamque sortem“. Locus in Hom. Odyss. XVII. 355. quem Boeckhius iam contulit apprimè convenit:

*Ζεὺ ἄνα, Τηλέμαχόν μοι ἐν ἀνδράσιν ὄλβιον εἶναι
Καὶ οἱ πάντα γένοιθ’ ὅσσα φρεσὶν ἦσι μενοινᾷ.*

Haec igitur ut nullam habent ambiguitatem, sic fieri non potuit quin evaderent sententiae implicatiores et intellectu difficiliiores, in quibus Pindarus brevitatem quandam ora-

tionis sectatus structuras quam potuit plurimum coartavit et contraxit. Quo quidem artificio imprimis opus fuit in victoriarum enumerationibus, quas longas et prono orationis cursui haud dubie molestas carminis argumentum saepe flagitabat. Nam ut multa in hoc carminum genere usu quodam tralaticio constituta erant, ita hoc ipsum ad poetarum, qui ludorum victores celebrabant, officium pertinebat, ut ne quid honorum, quos illi in anteacta vita consecuti essent, omitterent. Pindarus igitur quod dicendum erat, ita semper attigit ut brevius et nervosius non posset. Velut in loco satis notabili Isth. IV. 16.

*Τὴν δ' ἐν Ἰσθμῷ διπλόα θάλλοισ' ἀρετῶν,
Φυλακίδα, καῖται, Νεμέα δὲ καὶ ἀμφοῖν
Πυθίῃ τε παγκρατίου.*

Cum enim Lamponis filii Phylacidas et Pytheas quattuor victorias pancratiasticas reportassent eo ordine ut uterque Nemea Phylacidas autem bis Isthmia vicerit, apparet illud *Νεμέα ἀμφοῖν Πυθίῃ τε παγκρατίου* sic accipiendum esse, ut e voce *ἀμφοῖν* suppleri debeat *τίν*: „tibi Phylacida et Pythae“, quae structura quibusdam imposuit, qui verba *Νεμέα δὲ καὶ ἀμφοῖν* in parenthesi posita putarent. — Similem structurae contractionem habes Olymp. VII. 86.

*Ὁ τ' ἐν Ἀργεὶ χαλκὸς ἔγνω μιν τὰ τ' ἐν Ἀγκυθῇ
Ἔργα καὶ Θήβαις ἀγῶνές τ' ἔννομοι
Βοιωτῶται,
Ἡέλλανά τ' Ἀίγλη τε νικῶνθ' ἐξέκεις.*

Sic enim egregie emendavit Boeckh. in nott. critt. p. 389 sqq.

Verum etiam citra argumenti necessitatem poetae interdum breviori esse placuit, in quo parum de interpretum commodo fuit sollicitus. Velut in versibus structurae perquam tortuosae: Isth. I. 22.

— *λαίμπει δὲ σιγῆς ἀρετῶν
Ἐν τε γυμνοῖσι σταδίοις σφίλιν ἔν τ' ἀσπιδοδοῦποισιν ὀπλῆταις
δρομοῖς.
Οἷά τε χερσὶν ἀκοντίζοντες αἰχμαῖς
Καὶ λιθίνοις ὀπότη' ἐν δίσκοις ἔεν.*

Nam nominativus *ἀκοντίζοντες*, ubi dativum expectes, cum non statim quorsum spectet appareat nec quod verbum

ad οἷάτε supplendum sit, si praegressa circumspicias ex locutione λάμπει ἀρετὴ σφίσιν elici potest verbum, „ἐλαμψαν“: quod cum ad sententiam eodem recurrat, ad structuram cum nominativo ἀκοντίζοντες coniungi potest.

Singularis breviloquentiae species ea figura est, quam zeugma grammatici vocant; cuius usus cum apud Pindarum satis parvus et modicus sit, paucis exemplis defungi licebit. Nemini negotium facessent talia. Pyth. IV. 104. Οὔτε ἔργον οὔτ' ἔπος εἰπὼν. ib. 224. Ἀροτρον σκίμψατο καὶ βόας. Nem. X. 25. Ἐκράτησε Ἑλλανα στρατὸν καὶ στέφανον. Zeugmati autem multum iucunditatis addit idem verbum ad bina nomina relatum, sic ut cum altero sensu figurato, cum altero proprie coniungi debeat, cuiusmodi est quod extat Pyth. VIII. 19. Ἐδεκτο ἐστεφανωμένον νῖδον ποίᾳ Παρνασίδι Λωριεῖ τε κόμῳ, ubi κόμῳ στεφανοῦσθαι similiter dictum ut Olymp. I. 102. μολπᾷ στεφανῶσαι.

Ad liberiores sententiarum membra connectendi rationem, quae austero dicendi generi inprimis convenit, teste Dionys. Halic. de compos. verbb. ed. Sylb. tom. II. p. 22. 35. τὰ κῶλα φύσει μᾶλλον εἰκέναι βούλεται ἢ τέχνη. et l. l. p. 22. 40. οὔτε προςθήκαις ὠφελούσαις τὸν νοῦν χρωμένη, cum praecipue quam structuram ad sensum vocant pertineat, eius structurae apud Pindarum quo ipse longius recedit a sedata et aequabili orationis compositione, tanto latius usus patet. Cuius quidem proprietas in eo posita est, ut notio aliqua quae in membro praegresso tectius significatur, tanquam expressa in posteriori audiatur et mente supplicetur. Velut in loco memorabili Nem. IV. 1—3.

Ἀριστος εὐφροσύνα πόρων κεκρυμένων

Ἰαιρὸς· αἱ δὲ σοφαὶ

Μοισῶν θύγατρες αἰδοῦναι θέλξαν νιν ἀπτόμεναι.

Cuius sententiae structura veteribus criticis adeo ignota fuit, ut scholiasta apud Boeckh. p. 450. teste Aristarchus νιν referret ad εὐφροσύναν sensu repugnante, Didymus ineptius etiam ad πόρων. Eam vero sic expediemus, ut ex formula πόρων κεκρυμένων in subsequens membrum

transeat notio τοῦ πονήσαντος seu τοῦ νικῶντος i. e. victoris qui ipse pronomine νιν significatur.

Alia structuræ ad sensum institutæ species est, cum formula quædam ex membro præcedenti ad posterius sensu prorsus contrario suppleri debet, ita ut ex aiente fiat negativa vel contra. Quod dicendi genus cum apud alios scriptores frequens sit [cf. Bernh. Syntax. Gr. p. 458.], tum ex Pindaro suppetunt Nem. VIII. 45.

— τὸ δ' αὖτις τεῶν ψυχὰν κομίζαι

Οὐ μοι δυνατόν — σὺ δὲ πάτρα — ὑπερῆσαι λίθον Μοισαῖον.

Ubi οὐ μοι δυνατόν in altero membro abiecta negandi particula auditur. Indidem explicandum Pyth. IX. 36.

*Οὐλο — χέρα οἱ προσηνεγχεῖν

*Ἢ ἤα καὶ ἐκ ληέων κείραι μελιγδέα ποίαν;

nam ex „ὅσια ἐστίν“ i. e. ἔξεστιν in sequens membrum transit verbum ῥοή.

Eadem ad sensum structura circa nominum genera regnat, sic ut pronominum relativorum neutra respondeant nominibus masculini vel feminini generis, ut Olymp. I. 15. Μουσικᾶς ἐν ἀώτῳ, οἷα . . X. 7. Αἶνος ἄγκειται· τὰ μὲν. Pyth. III. 17. Ἰαχὰν ὑμεναίων, οἷα. I. 73. Ὑβριν ἰδὼν — οἷα. VI. 21. Ἐρασμοσύναν, οἷα. VIII. 63. Ἀρμονίαν, ὅσα.

Liberiorem structuram in appositione saepe non ad normam grammaticam sed ad vocabulorum significatum accommodata observare licet, velut Nem. V. 43.

Ἦτοι μεταίξαντα καὶ νῦν τεὸς μάτρως ἀγάλλει κέλνου δρόμοπορον ἔθνος, Πυθεία.

Ubi ἔθνος est appositio ad μεταίξαντα, cum Pytheas Aegineta quasi totius gentis, unde oriundus est, vicarius propter Nemeam victoriam dicatur. Simillimum est Pyth. IV. 135. Αὐτὸς ὑπαντίασεν Τυροῦς ἐρασιπλοκάμον γενεά. Minus insolita haec licentia in adiectivis accidit, ut Isth. VI. 22. Ἀρετὰν οὐκ αἶσχιον φνῶς.

Audentior poetae licentia fuit in articulo, Pyth. IV. 250. Μήδειαν τὰν Πελῖαο φόνον. Ubi cum Medea per metonymiae figuram Peliae exitium dicatur, articulus ad notionem feminae revocatur.

Haec igitur quae passim et particulatim in virorum doctorum commentariis annotantur nunc coniuncta in cla-

riore luce collocare conati sumus, quibus conficitur Pindari spiritum elatum non anxie cursum orationis ad normam severam adstrinxisse; quamquam interdum obscuritas et nimia brevitās intellectui officiunt. Sunt tamen pleraque sic comparata, ut lyrico poetae non modo condonentur, sed est etiam ubi oratio ex iis vim grandiore et novitatis gratiam sibi inveniāt.

Quibus in universum de structurarum ratione expositis reliquum est, ut quae Pindarica syntaxis in singulis orationis partibus observanda praebeat exequamur, a nomine substantivo casuumque ratione initium facturi.

Ac primum quidem cum nominativi quem absolutum dicunt duplex ratio sit [conf. Bernh. Synt. Gr. p. 69.], altera simplicior, ut in fronte enuntiationis nominativus positus in sequentibus non habet quo referatur, altera durior ut quod vocabulum sententiae nexus suspensura esse evincit, id quominus simpliciter ad praegressa referatur, obstat quod primo casu positum novum quasi initium constituit: apud Pindarum prioris quidem generis est Pyth. IV. 152:

Ἀλλὰ καὶ ἀκῆπτον μόναρχον καὶ θρόνος, ᾧ ποτε Κρηταῖδους
Ἐγκαθίζων ἱππότηταις εὐθύνει λαοὺς δίκαις
Τὰ μὲν — λύσον ὕμνῳ.

Ubi quae praecipua quadam vi et pondere distincta sunt „sceptrum et imperium“ ea quo oppositio magis eluceret seorsum a reliquis poni debuerunt.

Ad alterum genus pertinet Nem. VI. 32.

— τὰ καλὰ — ἔργα —
Βασσίδαισιν — οὐ σπανίζει παλαίφατος γενεά,
Ἴδια ναυτολόκοντες ἐπικώμια.

Quo loco cum *παλαίφατος γενεά* si sententiam spectes ad dativum *Βασσίδαισιν* retrahatur, ne tamen dativi structura diutius continuata molesta fieret, poeta rectum casum praetulit.

Multo difficiliorem explicatum habet locus Pyth. IX. 91. qui cum propter ambiguitatem structurae ab aliis alia ratione acceptus sit, paulo copiosiore expositionem desiderat. Verba sunt haec:

— Αἰγόνες τε γὰρ
 Φαῖνι Νίσου τ' ἐν λόφῳ τρεῖς δὲ πόλιν τάνδ' ἐκλείξαι
 Σιγαλὸν ἀμαχανίαν ἔργῳ φυγῶν.

Poeta Cyrenacum Telesicratem qui ter armato cursu in ludis Aegineticis et Megarensibus victor patriam suam illustrem reddidisset [πόλιν ἐκλείξαι] testatus quam subiicit formulam: „σιγαλὸν ἀμαχανίαν ἔργῳ φυγῶν“, ea si de Telesicrato intelligenda est, nemo non pro structurae ratione accusativum *φυγόντα* expectaverit, eumque fuerunt qui coniectura satis vili textui obtruderent. Omnes tamen libri nominativum tuentur adstipulante scholiasta in paraphrasi ed. Boeckh. p. 407. *Διορίζομαι γὰρ τὸν νικηφόρον νικήσαντα ταύτην τὴν πόλιν ἐκλέα καταστήσαι ἔργῳ τὴν σιγηλὴν καὶ ἀπαρρησίαστον ἀμαχανίαν καὶ αἰσχύνην ἐκφυγῶν.* Pars autem interpretum illa non de victore Aegineta sed de ipso poeta intelligi voluit, qui, cum tribus carminibus totidem victorias cecinerit, his a Telesicrato tam gloriose factis [ἔργῳ] inopiam canendi effugerit. Huic vero interpretationi obstat et sententia parum apta aut Pindarum decens, et nudum ἔργῳ, quod nisi totum membrum de Telesicrato accipiat, eius victorias significare nequit. Quodsi necessario haec verba ad victorem pertinent omnia, qui patriam illustrans dicitur cavisse quominus silentium inglorium agere debeat, hoc loco cum structura oblique inchoata casu recto finiatur, agnoscenda erit illa magistris propemodum decantata casuum enallage, sane durissima illa eoque difficilior, quod subiectum prioris membri, cui *φυγῶν* respondet ne additum quidem est. Talis autem structurae mutatio ut omnino exemplis non caret, ita frequens est post verba οἶμαι, φημί, δοκῶ, quibus orationi interpositis cum ex vulgari ratione tota structura suspensa fieri oportuerit, eo tamen vix vel ex parte tantum mutatur, unde species orationis a suspensa structura ad rectam transeuntis oritur. Iam quis non recordetur luculentum exemplum II. II. 350.

Φημί γὰρ οὐκ καταγεῖναι ἐπιμενεία Κροσίῳ
 Διοφάντῳ ἐπιδέξιν', ἐνδοίμην σήματα γαλῶν.

Plura exempla cupientibus large praebet Bernh. in Synt. Gr. p. 465.

Paucis in Genitivi usu explicando defungi licebit, quo casu notabile est quanta interdum brevitate participia ponantur neque nomine nec pronomine addito, sed ut ipsa per se integrarum enunciationum vices sustineant: velut Pyth. VIII. 85. de pueris qui victi ex certaminibus redeunt:

Οὐδὲ μολόντων πᾶρ μητέρ' ἀμφὶ γέλωτος γλυκὺς
Ἦρσεν χάριν.

Ubi μολόντων casu absoluto positum: „dum redeunt ad matrem“. Nec aliter accipiendum participium in his. Pyth. VIII. 41.

Ὅπότ' ἀπ' Ἀργείος ἤλυθον
Δευτέρην ὁδὸν Ἐπύγοιοι
Ὡδ' εἶπε μαρτυρέων.

„Sic dixit dum pugnant“. —

Dativus locum significans cum apud Pindarum praecipue in nominibus regionum in quibus certamina ludica celebrantur dominetur, ex innumeris fere exemplis pauca apponam: Olymp. XIII. 37. Πυθοῖ τ' ἔχει σταδίου τιμάν. VIII. 56. Νεμέα ἐρέω ταύταν χάριν. Nem. X. 26. Ἰσθμοῖ καὶ Νεμέα στέφανον. coll. Ol. IX. 88. XII. 18. Nem. XI. 23. Isth. IV. 18. In vicinia etiam significanda Pindarus simpliciter dativo defungitur ut Ol. I. 92. Ἀλφειοῦ πόρῳ κλιθεῖς.

Dativum instrumentalem agnoverim in iis formulis quae quo certamine victor pugnaverit indicant ut Nem. V. 5.

— Πυθείας εὐρυσθενῆς
Νίκη Νεμείοις πυγκροτίου στέφανον.

Isth. III. 20.

— εὐμαχαρίαν γὰρ ἔφανας Ἰσθμοίοις
Ῥυμτίρως ἀρετὰς ὕμνη διώκειν.

Quibus exemplis adiiciendum puto locum hucusque corruptum Olymp. XIII. 107. quem praestantiores libri sic exaratum exhibent:

— — ἰάδ' ἐπ' ὀφρύϊ Πυρρασίῃ
Ἐν Ἀργεῖ θ' ὅσση καὶ ἐν Θήβαις, ὅσα τ' Ἀρκάσιν ἀνάστων
Μαρτυρήσει Λυκαίου βωμὸς ἄραξ.

Versus alter quibus vocabulis terminatur Ἀρκάσιν ἀνάστων, ea et numeros pessumdant, quos reliquae strophae

in eadem sede hos praebent: — ∪ ∪ — ∪, neque sententiam aptam efficiunt, siquidem βωμός ἀναξ Ἀρχάσιν ἀνάσσω^ν oratio non Pindarica est, sed portentosa et inani repetitione onerata. Primum autem quod Hermannus obsequente Boeckhio coniecit „*Αρχὰς ἀνάσσω^ν*“ i. e. „*ara surgens* [coll. Nem. VIII. 40.] *Arcadica*“, utut ingeniosum quaesitum tamen et nimis artificiosum est. Atque sunt haec verba gravius profecto corrupta, quam ut tam levi medicina defungi possimus. Et ἀνάσσω^ν quidem verisimillimum est quum primum in margine pro interpretamento vocabuli ἀναξ adscriptum fuisset postmodo praecedenti versui adhaesisse, tum, ut assolet, genuina voce extrusa, eius sedem occupasse. Vocabulum Ἀρχάσιν autem, si quid video, rectissime codd. praebent, nam Dativus ut in exemplis supra allatis instrumentalis est, significans: in ludis Arcadicis, quae Lycaea sunt. coll. Olymp. IX. 96. Ex quo consequens est, omnem emendandi conatum inde proficisci debere, ut retento Ἀρχάσιν pro voce ἀνάσσω^ν aliud quaeratur, quod cum sententiam et numeros expleat tum etiam ductus quam maxime referat vocabuli, quocum commutatum fuit. Sunt autem in hanc conditionem a criticis multa et varia ficta, quorum quod denuo Hermannus, qui locum in libello acad. Lips. retractavit, coniecit: Ἀρχάσι μάσσω languidum est, reliqua commenta [Bergkii πράχθη, Kayseri ἄθλοις, Rauchenst. ἔργα] tenuia nimis et exilia sunt. Videtur autem Pindarus ἐσλῶ scripsisse, quod vocab. cum de quavis re bona et optabili nostro usurpatum est: Nem. IX. 6. Pyth. I. 48. VIII. 73. tum praecipue de victoriis ludicris. Nem. X. 20. Ὅσων Ἀργεῖον ἔχει τέμενος μοῖραν ἐσλῶν. — Scholiastae paraphrasis ad hunc locum cum inveniendae emendationi non potuisset pro fundamento esse, ut quae accuratius demum ad singula verba accommodata aliquid profutura fuisset, repertae tamen haud dubie aliquid commendationis adiicit [ed. Boeckh. p. 288.]: Ὅσα τ' ἐν Ἀργεῖ δὲ καὶ ἐν Θήβαις ἄλλα· καὶ ἐν Ἀρκαδίᾳ δὲ ὅπως δεσπότης γέγονε τοῦ στεφάνου ὁ βωμός ἐστι μάρτυς ὁ τοῦ Ἀνκαίου Αἰδός. Nam si

vetus interpres legit ἐσλᾶ, id quidem rectissime explicat „στέφανος“.

Ad hanc de dativo disputationem mox patescet quem-
admodum pertineat locus nunc nobis commemorandus, qui
cum interpretibus ex quo Pindarus explicari coeptus est
omnibus fucum fecerit, ne excellentissimi quidem Pindari
sospitatores Boeckhius et Hermannus eum ita constitutum
reliquerunt, ut possit pro expedito et sanato haberi. Qui
viri si maluissent in hac difficultate tollenda quod ante
pedes est cernere quam nescio quas machinas circumspicere
melius dudum Pindaro consultum fuisset. Verba exstant
Pyth. V. 70 — 76. legunturque in optimis libris sic:

70. Ἰκοντο Θήρανδε φῶτις Αἰγείδαι

Ἐμοὶ πατίγεις· οὐ θεῶν ἄτερ· ἀλλὰ μοῖρ' αἴ τις ἄγει

Πολύθυτον * ἐς Ἰθαρὸν

73. Ἐνθεν ἀναδείξιμενοι

Ἀπολλὸν τεῖ

Καρνεῖ' ἐν δαίτῃ σβίζομεν

76. Κυρῆνας ἀγακτιμέναν πόλιν.

Sententia fere haec est: Poeta Cyrenaeis gratificaturus
cum velit ostendere sibi cum ipsis cognationem aliquam
intercedere, admonet eos de Aigidis, qui sui iidemque il-
lorum maiores cum Deorum voluntate Sparta Theram ad-
vecti essent, quo sacra Carneorum propagarent, posthac
has epulas cum Cyrenaeis communicatas fuisse, unde
Thebani cognatam sibi Cyrenaeorum urbem in Carneorum
festo celebrent.

Videamus nunc de scriptura. Et ἐς quidem [v. 72.]
cum metro refragetur neque id habeat cod. Leid. B. qui
in Pythiis ex praestantissimis est, ex quo ab Heynio un-
cis inclusum fuit, meritissimo ex editionibus exulat. Ad
sententiam quam sit ineptum dicere non attinet. Recte
deinde Boeckhius Καρνεῖ' pro vocativo habendum esse
docuit, nec ut antea creditum fuit pro accusativo plura-
lis, qui in quibusdam libris etiam sine apostropho scriptus
exstat. Quod autem pro sua metrorum descriptione Καρ-
νηῖ' dedit, utrum recte fecerit an potius cum Bergkio
Καρνεῖς per se solum integrum versum constituens scri-
bendum sit, id cum ad sententiam nihil differat nec nisi

reliquis strophis accurate comparatis decidi possit, nunc tantisper mittamus.

Ut igitur in novissima enuntiationis parte [v. 74—76.] eatenus manifesta est poetae sententia, ut Thebani in Carneorum epulis dicantur urbis Cyrenarum venerabundi memores esse [σεβίζομεν], ita verbis proxime praegressi viri docti ancipites animi fuerunt quid faciendum sit ut quorum prout post ἄγεν an post ἔρανον interpunxeris duplici ratione sententia accipi possit, neutra tamen ea quae prorsus satisfaciât.

Ac primum quidem πολύθυτος ἔρανος cum sint sacra Carneorum, quae communi antiquitatis fama per Aegidas Spartâ perhibentur in Theram insulam indeque Cyrenas propagata esse, qui post ἄγεν distinguunt iis sententia non potest non perversissima evadere eaque, quae nemini Graeco in mentem venire potuerit, Thebanos scilicet a Theracis Carneâ accepisse.

Contra si post ἔρανον incidatur, ut Boeckhio placuit, inextricabili structurae difficultate implicabere, quorsum enim dicas ἀναδεξάμενοι spectare quod nimirum obiectum sibi flagitat? Et Boeckhius quidem hoc participium censet eodem referendum esse quo σεβίζομεν, ita ut accusativus πόλιν simul a verbo finito et a participio pendeat. [conf. explicatt. p. 290.] Sententiam autem hanc esse vult: ut cum Theracii conditores fuerint Cyrenarum, Thebani Theraeorum proavi illam urbem ab his quasi accepisse, acceptam autem eximie fovere et colere dicantur. Quod si Pindarus voluisset — quamquam nescio an nimis quaesita et affectata sit talis sententia — tamen clarius saltem locutus esset, nec qui alioquin verborum fere prodigus sit hoc loco tam parcus exstitisset. Atqui profecto structurae duritia non ferenda est, qua quod utique obiectum sibi flagitat participium ἀναδεξάμενοι multis demum verbis interpositis accusativum „πόλιν“ eumque iam ab alio verbo occupatum sibi invenit.

His igitur tramitibus cum ad finem perveniri nequeat omissis quae his etiam infelicius ab interpretibus excogitata sunt, iam licebit altiores spiritus sumere et de scri-

ptura mutanda deliberare. Et quae quidem emendatio ab Hermanno proposita est ea non dubitamus quin multis ar-
risura sit:

Πυλῦθνον Ἰρανον
Ἐνθεν ἀναδεξαμέναν,
Ἀπολλον, τεῦ
Κυρῆε
Ἐν δαιτὶ σεβίζμεν
Κυράνας ἀγαπτιμέναν πόλιν.

Ita si scripseris apte quidem Cyrenae dicuntur venerabiles acceptis Carneorum sacris cum tamen verendum sit, ne sic pereat quod primarium poetae consilium erat, ut demonstraret Cyrenacos cum suapte patria vinculo quodam pietatis et amicitiae iunctos esse, malim *σεβίζομεν* retineri, quo haec apertius ad Thebanos pertineant. Porro non erit continuo pro pervicaci et obstinato habendus cui displiceat Hermanni *ἀναδεξαμέναν* quod scilicet caussa nulla apparet cur a librariis possit in *ἀναδεξάμενοι* corruptum esse. Certe multo aptior et lenior mutatio in promptu est, in quam cum nescio quo casu factum sit, ut nemodum inciderit, nobis eam invenire licuit; sublata igitur post *Ἰρανον* interpunctione scribe:

Πυλῦθνον Ἰρανον
Ἐνθεν ἀναδεξαμένοις
— — σεβίζομεν
Κυράνας ἀγαπτιμέναν πόλιν.

i. e. „unde multarum victimarum epulas nactis Cyrenarum urbem reveremur“. — Dativi quem restituimus cum simplicissima ratio sit, non putamus quemquam exempla circumspecturum esse, sin cupiat adeat Soph. Antig. v. 571. ibique cum reliquos interpretes tum Erfurdium, paulo rudius Dativum pro Genitivo positum contendentem.

Iam accusativus nobis commemorandus est, quem pariter ut nominativum quando enunciationi alicui ita praepositur, ut quo referendus sit in sequentibus non appareat, quia sic ellipseos vel anacoluthi specie indutus videtur Grammatici absolutum vocarunt. Et Pindarus quidem unum quod sciam huius structurae exemplum habet Pyth. X. 10.

Ἀπολλων —

‘Ο μὴν που τοῖς γε μὴδεσι τοῦτ’ ἐπραξεν·

Τὸ δὲ συγγενὲς ἐμβέβακεν ἔχρειαν πατρός.

Ubi quod τὸ συγγενὲς in fronte enuntiationis positum unde pendeat non habet, agnosco accusativum absolutum; non enim ἐμβέβακεν adducor ut hoc loco significatum transitivum habere credam, licet scholiasta [p. 411.] explicet: ἐμβῆναι πεποίηκεν applaudente Boeckhio explicatt. p. 334. qui uterque cum vel maxime oportuerit huius usus exempla asferre nihilominus obliti sunt.

Notabilem quoque accusativi usum ostendit locus explicatu si quis alius difficilis Nem. IV. 15.

13. — εἰ δ’ ἐτι ζαμενῆ Τιμόκριτος ἄλλω
Σὸς πατὴρ ἐθάλπειο, ποικίλον κισθαυρῶν
15. Θαυμά κε, τῷδε μέλει κλισθεῖς
“Τμνον κελύδησε καλλίνικον
Κλεωναίου τ’ ἀπ’ ἀγῶνος ὄρμον στεφάνων
18. Πέμψαντα . .

ubi participium πέμψαντα utut acceperis iusta fuit caussa cur interpretes de structuræ duritie quererentur. Nam primum si de hymno acceperis, qui quasi sertum coronarum victori ex certamine miserit, id quam apte et eleganter hymno tribuatur me doctiores viderint modo ne dicant, ut Dissen. comment. ad edit. Goth. p. 397., στεφάνων ὄρμον significatu metaphorico de laudibus intelligendum esse, nam ut id quidem libenter largior, quod negare perineptum foret, hymnum aptissime cum corona non tantum comparari, immo per translationem coronæ significari, ut factum est a poeta Pyth. VIII. 56. Nem. VII. 77., ita non potest non absona et affectata videri ea oratio, qua hymnus tanquam persona victoribus laudum coronas mittere dicatur.

Iam quæ construendi ratio superest, ut πέμψαντα referendum putes ad victorem Timasarchum, quem coronas paternæ domo afferentem pater, si adhuc superstes esset, celebraturus fuerit, in ea cum aegre seu Timasarchi nomen seu pronomen aliquod desideretur, ob hanc ipsam ambiguitatem non prorsus quidem placet tamen dum melior afferatur tantisper sufficere debet. Atqui

tum verbum *κελυθεῖν* duplici accusativo *ῥυγον* et *πέμψαντα* [sc. *σέ*] consociatum observare est, quae structura licet insolita sit, non tamen prorsus analogia caret. conf. Bernhardt. Synt. p. 121.

Vocativi quamquam proprie ea simplicitas et tenuitas sit, ut non possit tantae, quanta reliqui casus florent, tamque multiformi et artificiosae varietati structurarum opportunitatem praebere, a Pindaro tamen praecunte Homero usui cuidam exquisitori destinatus est, quo quae particulae alioquin enunciationibus connectendis inserviunt, caussales et adversativae, eae post nudum vocativum ut qui per se solus integro orationis membro constituendo sufficiat inferuntur. Quod loquendi genus ut orationi commotae concitatae et vehementi maxime convenit, ita quo his virtutibus Pindarus magis nitet, eo minus, quod tam crebra et luculenta huius figurae exempla praebet, mirandum est. Et δὲ quidem vocativo subiicitur: Pyth. X. 2. *Ἰολβία Λακεδαιμῶν· μάκαιρα Θεσσαλία· πατρός δ' ἀμφοτέραις ἐξ ἑνὸς γένος Ἡρακλεῦς βασιλεύει.* ib. v. 10. *Ἀπολλόν, γλυκὺ δ' ἀνθρώπων τέλος — αὔξεται.* Olymp. VI. 12. *Ἀγῆσῖα, τινὲς δ' αἶνος ἑτοῖμος.* conf. Olymp. I. 36. VI. 103. VIII. 15. Pyth. VIII. 67.

Itemque γάρ particula. Olymp. IV. 1. *Ἐλατῆρ ὑπέρετατε Ζεῦ· τεαὶ γάρ ὦραι . . .* Nem. III. 65. *Ζεῦ τεὸν γὰρ αἶμα.*

Haec fere sunt quae in casuum usu apud Pindarum maxime notabilia inveniuntur, quorum cum neque explicatio difficultatibus et dubitationibus exempta sit, neque scriptura semper satis in tuto collocata, quo maiorem operam sibi impendi flagitant, eo magis, ut assolet, animum alliciunt et retinent, ut quae saepius demum considerando recte intelligere et cum aliquo fructu expedire posse Tibi videare.

Pronominum usus mira quadam brevilocatione insignis est, in qua explicanda cum ab interpretibus multum peccatum sit, paulo liceat copiosius eius rationem demonstrare. Etenim in oratione bipartita fit interdum, ut pronomine trajecto bina membra quasi in unum consentur et

coartentur, cuius rei cum possit duplex ratio esse, aut ut ex priori in posterius aut item contra pronomen transmigret, e Pindaro utriusque generis exemplum promamus. Et ad illud quidem pertinet locus. Pyth. VIII. 68.

*Ἄναξ, ἐκόντι δ' εὐχομαι νόφ
Κατὰ τὴν ἀρμονίαν βλέπειν
Ἄμφ' ἑκαστον ὅσα νέομαι.*

De quo loco cum magna sit inter viros doctos dissensio, cum reliqui partim *τὴν* contra Pindaricae dialecti leges pro accusativo habeant, partim *τὴν ἀρμονίαν* pro σοῦ ἀρμονίαν vel σὴν ἀρμονίαν durissimā figurā dictum putent, ii mihi videntur verum vidisse, qui *τὴν* cum εὐχομαι coniungerent, unde haec structura efficitur εὐχομαι τὴν ἀρμονίαν καταβλέπειν ἐκόντι νόφ ὅσα ἀμφ' ἑκαστον νέομαι. ubi ὅσα, structura ad sensum instituta, relatum ad ἀρμονίαν.

Alterius generis luculentum exemplum exstat Pyth. II. 66.

*— βουλὰ δὲ πεισβύττειται
Ἀχλιδονορ ἔμοι ἔπος ποτὶ σὲ πάντα λόγον
Ἐπαινεῖν περὶ ἐκόντι.*

ubi σὲ a verbo ἐπαινεῖν a quo pendet traiectione separatum est. Universi autem loci sententia quae sit ambigitur; cum enim poeta Hieronem alloquatur: „Prudentia, quam aetate nactus es, tutam mihi concedit orationem ad Te laudandum“, hoc si ita intelligas, quasi dicat „nunc si te magnis laudibus efferam a mendacii periculo tutus sum“, tota carminis indoles refragatur, ut quod non tam laudibus, quam tectis admonitionibus, admixta quadam acerbitate, refertum sit, unde cum Dissenio quod poeta addit: *ποτὶ πάντα λόγον* id interpretandum puto: „ad quodvis verbum eloquendum“ i. e. ad id quoque quod reprehensionem contineat.

Adiectiva et participia cum omnino Graecis poetis familiare sit cum in modum traicere, ut sicubi duo nomina substantiva in eadem enunciatione extent, quorum alterum ab altero pendet, ibi quod epitheton alteri proprie convenit, id ab eo divellatur alterique accommodetur, cuius usus cum multi alii exempla collegerint, tum optime

digessit Lobeck ad Ajac. ed. alt. p. 73 sqq. Pindarus quid in hoc genere periclitatus sit non abs re erit demonstrasse.

Et luculentissimum quidem audaciaeque plenum exemplum habes Pyth. IX. 83. *Λενκίπποισι Καδμείων ἀγνιῶς*. Cui non dissimile Pyth. VI. 5. *Πυθιόνικος ὕμνων θησαυρὸς*. Obscurius paulo dictum Olymp. XI. 6. *Ἐρύκετον ψευδέων ἐνιπῶν ἀλιτόξενον*, ubi quum Pindarus Agesidamo hymnum pollicitus sit, necdum promisso steterit, Musas implorat ut opprobrium mendacii in hospitem commissi a se propulsent; vi igitur et sententia ἀλιτόξενος ad ψευδέων pertinere sentimus.

Participium traiectum Pyth. I. 72. *Ὁ Τυρσανῶν ἀλα-
λατὸς, ναυσίστονον ἔβριν ἰδὼν τὰν πρὸ Κίμας*. Omnium autem frequentissime hoc cadit in Pronomina possessiva, quae principalem notionem sententiae legitime sequuntur, ut Olymp. VIII. 42. *Τεαῖς χερὸς ἐργασίαις*. Pyth. IV. 255. *Υμετέρας ἀκτῖνος ὄλβον*. Olymp. XII. 13. *τεὰ τιμὰ ποδῶν*. Coalescunt scilicet haec quae vocabulis duo sunt substantiva notione in unum.

In verbi [ῥήματος] usu syntactico illustrando quoniam iis supersedere licebit, in quibus ab Homeri consuetudine Pindarus non recedit, inprimis memoratu digna est magna tum in numeris tum in personis variandis et permutandis licentia, quae ex ipso compositionis genere, modo illo subitos transitus et vehementes conversiones, modo molliores anfractus amanti, manavit.

Et satis quidem audacter nec sine aliquo perspicuitatis damno a singulari ad pluralem transitus fit Isth. I. 41.

*Εἰ δ' ἀρετῇ κατὰκειται πᾶσαν δρῶν
Ἀμφοτέρων διπάναις τε καὶ πόνοις,
Χρὴ νῦν εὐφρόντεσσιν ἀγάνορα κόμπον
Μὴ φθορεῦσι φέρειν — γνώμης.*

ubi quod in protasi omissum est, pronomē indefinitum *τις*, id quum numero singulari supplendum esse verbum *κατὰκειται* doceat, tamen eius notionem in apodosi pluralis participii *εὐφρόντεσσιν* excipit, quod sane inexpectatum accidit, fit tamen excusate hoc nostro loco ut in sententia generali, quae nimirum perinde haberi possit,

pluraline numero an singulari pronuntietur. Qua excusatione caret locus Nem. VII. 37.

[Νεοπτόλεμος] ἀποπλήων

Σκύρου μὲν ἄμαρτε πλαγχθέντες δ' εἰς Ἐφύρην ἔκορτο.

ubi quum in priore membro de solo Neoptolemo narretur in altero simul navigationis comites intelligendi sunt, quorum mentio nondum habita erat.

Imprimis autem in hoc genere memorabilis locus est Pyth. VIII. 65.

[Ἐκαταβόλε] οἴκοι πρόσθεν ἀρπαλίαν δόσιν

Περταθλίου σὺν Ἰορταῖς ὑμῶς ἐκλάρωσεν.

ubi quum solus Apollo diserte appellatus sit tamen simul ad Dianam respici docet ὑμαῖς. conf. Olymp. VIII. 15. Τιμόσθενες, ἔμμε δ' ἐκλάρωσεν πότμος.

Transitus a plurali ad singularem exemplum extat Olymp. XIV. 15. siquidem Hermannus et Boeckhius recte scripserunt: Θεῶν κρατίστου παῖδες, ἐπάκοος γένεν... quod tamen propter corrupta codicum vestigia certa auctoritate caret.

Ex quo fonte numerorum, ex eo etiam personarum frequens mutatio fluxit, cui ipsa carminum ratio et indoles favebat, cum modo ad victorem cui hymnus canebatur modo ad auditores oratio dirigenda esset. Exemplum ut in re simplici cumulare non attinet itaque paucis defungamur. A secunda transitur ad tertiam Nem. V. 43—45. Πυθία — ἐκράτει. Olymp. XIV. 5—8. Σὺν ὕμνῳ — χαρίτων. Item contra a narratione ad allocutionem. Nem. VI. 62—64. Ἀλκιμίδα — παῖ, σέ. Nem. IV. 9—14. Τιμασάρχον — σὸς πατήρ. Numerorum et personarum cumulata permutatio mirum quantum valet ad depingendam animi aestuantis perturbationem. Isth. VII. 5—7. ἐγὼ — αἰτέομαι — πέσωμεν — θεράπευε δαμωσόμεθα.

Postremo loco particularum usus attingendus est, quarum cum omnino in oratione vincienda et connectenda summa vis et maximum momentum sit, tum in Pindarico sermone egregia subtilitas et varietas dominatur; nunc nos qui magis quae Pindarus propria et peculiaria, quam

quae cum aliis poetis communia habeat, eruere constituerimus, non nisi potiora eaque ipsa quam poterimus paucissimis perstringamus.

Et bipartitae quidem orationis membra, quae particulis *μὲν* — *δὲ* connectuntur, supra iam demonstravimus quantam structurarum varietatem ostendant, quando prius suspensum alterum solutum introducit. Verum est etiam ubi praegresso *μὲν* legitime respondet non *δὲ* sed *τέ*, nimirum quum oppositio membrorum non tam indicatur quam tollitur. Exempla ex multis quae suppetunt pauca apponamus: Olymp. V. 10. *Ἀεῖδει μὲν ἄλσος ποταμόν τε.* VI. 4. *Εἴη μὲν Ὀλυμπιονίκας βωμῷ τε μαντείῳ ταμίας.* VIII. 88. *Τίμα μὲν ἕμνον τεθμόν, ἄνδρα τε.* Omnium autem maxime illud notabile est, quum post particulam copulativam disiunctiva sequitur: *τέ* — *ἢ*. Isth. VII. 35. *Αἱ τε μισγομένην ἢ Λιδὸς παρ' ἀδελφείοισιν.* et in loco difficili Olymp. I. 104.

— *πέποιθα δὲ ξένον*

Μὴ τιν' ἀμφότερα καλῶν τε ἴδριν ἄλλον ἢ δύναιμι κυριώτερον

— *δαυδαλωσήμεν.*

ubi alia etiam inaequalitas supervenit, nam prioris membri positivo respondet in altero comparativus.

Similis ratio est, quando praecedente *τέ* sequitur *δὲ*, ut Pyth. IV. 80. *Ἄ τε ἐπιχώριος — ἀμφὶ δὲ παρδαλέα στέγετο.*

Particulae disiunctivae cum duobus vel pluribus membris inter se opponendis destinatae sint, interdum fit, ut quum reliquae suis locis ponantur, una omittatur. Pyth. VI. 48. *Ἄδισον οὐδ' ἐπέροπλον ἦβαν.* X. 29. *Ναυσὶ δ' οὔτε πεζός.* ib. 41. *Νόσοι δ' οὔτε γῆρας.* Simonid. Fg. II. v. 3. *Ἀπορον οὐτ' ἀφθιτον οὐτ' ἀκίνδον.* Pyth. IV. 78. *Ξείνος αἶψ' ὦν ἀσιός.*

Particula *δὲ* in apodosi post protasin conditionalem cum magno orationis pondere et vi ponitur Pyth. XI. 57. *Εἴ τις ἔβριν ἀπέγνεν· μέλαρα δ' ἀν' ἐσχατιάν καλλίονα θάνατον σχήσει.*

CAPUT TERTIUM.

DE PINDARI METAPHORIS ET LOQUENDI FORMULIS.

Circumspicientibus nobis quid sit cur cum omnes in eo conspirent operae pretium facturum si quis Pindari metaphoras et loquendi formulas collegerit et digesserit, tamen etiamnum haec provincia relicta iaceat, praecipua huius rei caussa visa est, quod quum totam illam silvam congerere difficile et molestum sit, difficillima tamen et utcunque tractaveris dubitationem et reprehensionem habitura huius negotii pars sit generum et specierum distributio. Cum tamen si silentium prorsus de hac re egissemus id non tam modestiae quam pigritiae documentum videri potuisset, quippe qui elocutionis Pindaricae suppellectilem ab omni parte excutere et explanare instituerimus, quae caussa aliis nobis multo doctioribus tanto labori recusando sufficiebat, eam aequum fuerit nobis, si minus feliciter res successerit, excusationis saltem aliquid conciliare, qua quantopere haec nostra opella egeat neque nescimus neque dissimulamus.

Quamobrem quae genera et species in hac mole digerenda constitui possint explorantibus et pertentantibus quod omnium carminum Pindaricorum duplex est argumentum alterum in victoria ipsa quae carminis componendi opportunitatem adferebat positum, alterum a poetae consilio et voluntate profectum id ipsum monere visum est ut bipartitum quoque formularum et metaphorarum recensum faceremus.

Nam qualia fere in carminibus ludorum victoribus destinatis cani solebant, gloria primum victoris, felicitas, fortitudo, tum Deorum benevolentia, commune cognatorum gaudium, iucunda futurarum victoriarum spes, admixtis etiam gravibus utilibusque admonitionibus, talium ex frequenti repetitione quae formularum et locutionum supellex sponte fere subnascens et si non plurimum varietatis, tamen quantum satis erat habitura, poetae sese offerebat,

ab ea cum genere tum origine multum distat imaginum et translationum extrinsecus modo ex rerum natura modo e vita hominum haustarum locupletissima copia, qua poeta rem alioquin parum novitatis et gratiae offerentem tam egregie exornavit, ut qui eum superaverit nondum exortus sit. Quodsi quot ultro fere et absque argutiis ex universa carminum ratione efficiuntur, duo metaphorarum et locutionum genera constituimus, alterum complexurum, quae cum praecipue ad victoriam celebrandam spectent ab argumento potius suppeditatae quam a poeta primum excogitatae videntur, alterum quas poeta ipse pro arbitrio vel potius pro egregia arte sua tanquam flores per omnia prata decerptos orationi exornandae et distinguendae adhibuit haud putamus quenquam fore quin quodlibet exemplum alterutri harum partium commode subiungi posse concedat.

Iam igitur ab eo genere quod primum fecimus exorsi quo commodius quae huc pertinentia Pindarum volventes invenimus suis locis suggeri possint, quasi in tabula totius certaminis imago proponenda sit, ita nunc exequamur, a quibus initiis profecti futuri victores ludorum quo pacto tandem ad dulcissimum et plenissimum laboris praemium et fructum pervenire soliti sint.

In qua autem opinione tota fere antiquitas conspirabat, fortes a fortibus creari [Hor. Od. IV. 4. 29.] patrumque virtutem in filiis subinde reviviscentem in aeternitatem quasi propagari, eam Pindarus tot tamque egregiis exemplis comprobata pro verissima habens virtutem innatam [*ἀρετὰν σύμφυτον*] opponit eorum, qui doctrina tantum et praeceptis valeant, adminiculis fragilibus iisque haud dubie destituturis, si quis gravius periculum subierit. Nem. III. 40.

Συγγενὴ δέ τις εὐδοξία μέγα βροθῷ.

*Ὅς δὲ διδάκτ' ἔχει, ψευγῆνός ἀνὴρ ἄλλοι' ἄλλα πνέων οὐ ποτ' ἀτιμῶν.

Κατὰ πόδι, μυρῶν δ' ἀρετὰν ἀτελεῖ νόψ γίνεται.

Pindaro enim nativa vis omnium est potentissima. Ol. IX. 100. *Τὸ δὲ φνῆ κράτιστον ἅπαν.* Nem. I. 30. *Χρῆ δὲ*

μάρνασθαι φησὶ. unde patrum praestantia rursus in filiis conspicua fit. Pyth. VIII. 44.

Φυῖ τὸ γενναῖον ἐπιτρέπει
Ἐκ πατέρων παισὶν λῆμα.

coll. Nem. X. 51. Filii boni non dedecorant originem suam Isth. III. 14. Ἀνδρῶν δ' ἀρετὰν σύμφυτον οὐ κατελέγχει. coll. Isth. VII. 65 sq. et. quasi vestigia legunt maiorum suorum Pyth. X. 12. Ἐμβέβακεν ἰχνεσιν πατρὸς. Nem. VI. 15. Ἰχνεσιν ἐν Πραξιδάμαντος ἐὼν πόδα νέμων. Pyth. VIII. 35. Παλαισμάτεσσιν ἰχνέων ματραδελφεοῦς. Nem. V. 43. Μεταῖψαντα ἀγάλλει μάρως. Pulcrum hoc quoque cum de iuvene patris virtutem referente dicitur Pyth. VI. 45. Πατρῶν μάλιστα πρὸς σιάνθραν ἔβα.

Quae vero egregia indoles ut quam maxime foveatur atque ad iustam maturitatem perducatur, institutione aliptae opus est, qui quoniam puerilia ingenia ad consummatam virtutem acuit Olymp. XI. 20. Θήξαις δὲ φύντ' ἀρετῇ ποτὶ πελώριον ὀρμῆσαι κλέος ἀνὴρ. cum cote comparatur Isth. V. 72.

— φαῖς κὲ νιν ἀνδράσιν ἀθληταῖσιν ἔμμεν.
Ναξίαν πέποις ἐν ἄλλαις χαλκοδάμανι ἀκόντι.

Et cum vires iuveniles ut navem gubernator regat, dicitur Isth. III. 89. Κυβερνατὴρ οἰακόστροφος. similiter auriga. Nem. VI. 70. Χειρῶν τε καὶ ἰσχύος ἀνίοχος. ut apud Simonidem Fragm. CCVI. v. 2. pugnatōr ipse: παλαισμοσύνας δέξιος ἀνίοχος. Denique quasi opifex et faber est egregiorum athletarum Nem. V. 49. Χρῆ δ' ἀπ' Ἀθανῶν τέκτον' ἀθληταῖσιν ἔμμεν.

Corporibus gymnasio et oleo assuetis et exercitationibus firmatis quando deinde iuvenes ex magistri institutione iusto certamini destinati prodeunt in ipso aetatis flore, adspectu pulcri et ut lepidissime noster dicit Pyth. X. 59. Νέαισιν παρθένοισι μέλημα. quam spem spectatores ex egregia forma et habitu corporis concipiunt, eam ut strenua virtute et fortitudine comprobent, totis viribus annitendum est: unde frequens apud Pindarum haec laudandi formula [Olymp. IX. 94.]: Ὁραῖος ἐὼν καὶ καλὸς κάλλιστά τε ὄφθαλμος. Nem. III. 19. Ἐὼν καλὸς ἔρδων τ'

ἐοικότα μορφᾷ. Isth. VI. 22. Ἄγει ἀρετὰν οὐκ αἰσχίον
φυᾶς. Simonides Fragm. CCVI. v. 3.

Κάλλιστον μὲν ἰδίῳ ἀθλεῖν δ' οὐ χείρονα μορφᾶς.

Ili egregii iuvenes quo iustius in certaminibus aeternam
gloriam sibi inveniunt, tanto maiori contemptui est omni-
bus eorum ignavia et timiditas, qui segni corde [Ἀμόχθω
καρδίᾳ. Nem. X. 30.] ingloriam securitatem quaerentes
„in gremio matris remanent“ Pyth. IV. 186.

— τίνα λειπόμενον

Τὴν ἀκίνδυνον παρὰ μητρὶ μένειν αἰὼνα πέσσοντα.

et certaminum laboribus supersedentes in umbra conse-
nescunt. Olymp. I. 83.

Ἀνώνυμον — γῆρας ἐν σκότῳ καθήμενος ἦτοι μῆτιν

Ἀπάντων καλῶν ἄμμορος.

Isth. VII. 70. Ἦβαν — ἄπειρον ὑπὸ χειρὶ καλῶν δάμασεν,
quorum vero memoria silentio et oblivione oblitatur.
Isth. III. 48. Τῶν ἀπειράτων γὰρ ἄγνωστοι σιωπαί.

Laboribus certaminis rite exantlatis qui tandem victoria
potiuntur pulcherrima imagine dicuntur. Nem. V. 42. Νίκας
ἐν ἀγκώνεσσι πιπνεῖν. et Isth. II. 26. Χρυσέας ἐν γούνασι
πιπνόντα Νίκας. vel Olymp. I. 22. Κράτει προσμύγνυσθαι.
et quasi vincendo fiant formosiores Olymp. VI. 76. Ποτι-
στάζει χάρις ἐνχλέα μορφάν. Praemia victoribus pro illius
aetatis morum simplicitate plerumque coronae tribueban-
tur, unde certamina audiunt ἀγῶνες φυλλοφόροι. Olymp.
VIII. 76. Coronas Olympiorum ex oleastro, Pythiorum ex
lauro, Nemeorum et Isthmiorum ex apio nexas fuisse
cum aliunde constet tum diserte scholiasta ap. Boeckh.
p. 5. testificatur [coll. Hermann. Antiquitt. sacr. Graec.
p. 254.] Τὰ δὲ ἐπαθλα τούτων ἐλαία [τῶν Ὀλυμπίων]
δάφνη [τῶν Πυθίων] σέλινον ξηρόν [τῶν Ἰσθμίων] τε
καὶ χλωρόν [τῶν Νεμέων.] Quae praemia quo sunt sim-
pliciora tanto poetarum laude celebratiora et illustriora
facta sunt. Pindaro vocantur: ἄνθεα, φύλλα, ἔρνεα,
πλόκοι, στεφανώματα. quae cum omnibus summe desi-
derandae videantur et maxime optabiles coronarum omnium
flos sunt: στεφάνων ἄωτοι. Isth. V. 4. Olymp. IX. 19. et
ἐξαίρετα ἔρνεα Isth. I. 66. vel πορφύρεα ἔρνεα. Nem. XI. 27.
et κόσμος χρυσέας ἐλαίας. Olymp. X. 13. Nem. I. 17.

Iudices certaminum, qui victoris capiti coronam imponunt, cum iustissimi et veracissimi sint, ait enim noster Olymp. III. 13.

Ἀριστεῖς Ἑλλανοδίκας γλεφάρων Αἰτωλὸς ἀνὴρ ὑπόθεν
Ἀμφὶ κόμαισι βάλλη γλαυκῆχροα κόσμον ἐλαίας.

coronae vocantur: Nem. IX. 53. *Θερίπλεκτοι*. et propter gloriam, quae frugis instar ab iis decerpitur, Nem. IV. 77. *κλυτόκαρποι*, cumque victorem illustrem reddentes sursum quasi tollant audacius etiam alae vocantur: Olymp. XIV. 24. *Ἐστεφάνωσε κυδίσμων ἀέθλων πτεροῖσι χαίταν*. et Pyth. IX. 125. *Πολλὰ δὲ πτερὰ δέξατο νικᾶν*.

Quod praemium qui adeptus est, cum non sibi tantum sed toti familiae suae gloriam paraverit, coronae tanquam thesaurus domi reservantur, unde noster Nem. VI. 27. Bassidarum gentem vocat: *οἶκον ταμίαν στεφάνων*. Quae autem res per se simplicissima dictu erat: „Capiti victoris coronam imponi“, eam satis mirari non possumus quam ingeniose et eleganter Pindarus variaverit, quod quo commodius aestumari possit paulo largius exempla collegimus: Pyth. V. 29. *Γέρας ἀμφέβαλε κόμαις*. Isth. I. 27. *Ἀνδρῶν σάμενοι ἔρνεσι χαίτας*. Nem. XI. 27. VI. 18. Isth. IV. 9. Olymp. III. 6. *Χαίταισι μὲν ζενχθέντες ἐπὶ στέφανοι*. Isth. VI. 39. *Χαίταν στεφάνοισιν ἀρόμοις*. de Callicle Nem. IV. 88. qui frondibus quasi vireat: *Ἐν ἀγῶνι βαρύνκτυπον θάλησε Κορινθίοις σελίνους*. Olymp. XIII. 32. *Ἀντὸν ἔρεψαν πλόκοι σελίνων*. Nem. VI. 46. *Βοτάνᾳ λέοντός νιν ἔρεψε*. Simonides Fragm. CCV. v. 4. *Ὠρεῖα ἐσκίασαν λιπαρὰν ἔθειραν*.

„Gustant“ etiam victores coronas Isth. I. 21. *Γενόμενοι στεφάνων νικασφόρων*. Sed audacissimum omnium est, cum victores dicuntur frondibus immisceri: Nem. II. 22. *Ὅκτῳ στεφάνοις ἔμιχθεν ἦδη*. Nem. I. 17. *Φύλλοις ἐλαιῶν μιχθέντα*. IV. 21. *Καθμεῖοί νιν ἀνθεσι μίγνον*.

Victoria ludicra cum humanae vitae alioquin fragili et parum contra fortunae vices et casus munitae quasi lux quaedam divinitus immissa affulgeat, Pindaro Pyth. VIII. 97. vocatur: *Αἴγλα διόσδοτος*. coll. Pyth. III. 74. et

Pyth. VIII. 98. λαμπρὸν γέγγος. cf. Nem. IX. 41. Nem. III. 84. φάος. Isth. III. 60. Ἐργμάτων ἀκτὶς καλῶν ἄσβεστος αἰεὶ. Pyth. XI. 47. Ἔσχον θοὰν ἀκτῖνα σὺν ἵπποις. Pyth. V. 42. Σὲ γλέγοντι χάριτες.

Quod donum cui Dii faventes tribuerunt summum escendit felicitatis fastigium: Ἀκρὰς βαθυΐδας Pyth. V. 6. et ad eum provectus est terminum ultra quem tendere humanae naturae negatum est. Unde apud nostrum quibus id contigit dicuntur, translatione a navigantibus sumpta: „ad Herculis columnas provecti esse“. Olymp. III. fin. Ἀρεταῖσιν ἄπτεται Ἡρακλῆος σταλᾶν. Itemque Isth. III. 30. Pyth. X. 29. Περιβαίνει πρὸς ἔσχατον πλόον. ubi simul admonet ut ne ulteriora affectent. conf. Nem. IV. 69. III. 21. Isth. V. 12. Vel quasi illi montis altissimi cacumen ascenderint Nem. IX. 47. ait: Οὐκέτ' ἔστι πόρσω θνατὸν ἔτι σκοπιᾶς ἄλλας ἐφάψασθαι ποδοῖν.

Patria quae aliquem tam egregium civem procreavit, simul de victoria gaudet eaque nobilitatur. Victor enim urbem suam illustrat. Pyth. IX. 91. πόλιν εὐχλείζει. Simonides Fragm. CCIX. v. 2. ἐπενκλείζει. et CCXIII. v. 12. εὐφραίνει. Olymp. V. 4. αὔξει. Olymp. IV. 11. Κῦδος ὄρσαι σπενδῇ Καμαρίνα. V. 8. Κῦδος ἀνέθηκε πατρίδι. XII. 19. Νυμφᾶν λουτρὰ βαστάζει. Nem. IX. 31. Ἀγλαΐταισιν ἐπιμίξαι λαόν. Fragm. inc. 125. Τὸ κοινὸν ἐν εὐδία τιθεῖς.

Sed quoniam omnis haec quantavis gloria ut dum ipsi illi vivunt florentissima et viridissima est, ita post mortem tenebris et silentio oblitteratur nisi poetarum opo ab oblivione vindicata fuerit, ne virtus et fortitudo tam strenua pulcherrimo laudis praemio defraudetur, hymnum tanquam debitam sibi mercedem a vatibus poscit Pyth. IX. 104. Πράσσει χρέος. coll. Olymp. XI. 3. 7. Pyth. VIII. 32. Itaque hymnus est: Nem. VII. 63. Ποτίφορος ἀγαθοῖσι μισθός. Pyth. I. 77. et Pyth. II. 14. Ἀποιὺν ἀρετῶς. Isth. III. 7. VII. 4. Nem. VII. 16. Olymp. VII. 16. et Pyth. I. 58. Ποινὰ τεθρίππων.

Sicut autem post magnos labores exantlatos quae per se grata sunt etiam iucundiora propter memoriam molestiarum superiorum accidere solent, ita hymnus in hilari

commissatione et laeto amicorum conventu cantatus optime pugnatorum membra et animos defatigatos reficit et mulcet et ad novos conatus reparat. Nam Nem. VIII. 50. Ἐπαιοδαῖς δ' ἀνὴρ νώδυνον καὶ τις κάματος θῆκεν. Nem. IV. 3. Ἀοιδαὶ θέλξαν νιν. Merito igitur hymnus est: Pyth. IV. 187. Φάρμακον ἀρετῆς. et Nem. III. 17. Καματωδέων πλαγαῖν ἄκος ὑγιερὸν.

Cum igitur tanta tamque ab omnibus confessa esset hymnorum dignitas et auctoritas, ut quod egregie factum poetarum laude careret fere pro infecto haberetur, Pindarus quo melius intelligebat, se minime vulgaribus donis amicos suos ornare, tanto diligentius fecit, quod omnibus temporibus omnes poetae fecerunt et optimus quisque optime, ut artem suam quam plurimum commendaret et laudaret, unde recte Plutarch. de laudo sui cap. I. Πίνδαρος οὐ παύεται μεγαληγορῶν περὶ τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως. Quamvis autem mercede conductus carmina sua componeret, tamen adeo non vili et humili ratione laudes impertivit ut suo iure sese Gratiarum hortum et agrum colentem finxerit. Olymp. IX. 26. Σὺν τινι μοιριδίῳ παλάμῃ ἐξαίρετον Χαρίτων νέμομαι κῆπον. Pyth. VI. 2. Ἀρουραν Χαρίτων ἀναπολίζομεν. Poetae audiunt Nem. VI. 33. Πιερίδων ἀρόται. coll. Nem. X. 26. Et omnino variis et ingeniosis imaginibus munus suum victorum immortalitati consulendi nobilitavit. Nam modo se currum Musarum ascendere fingit: Olymp. IX. 81. Μοισᾶν δίττρον. Pyth. X. 65. Ἄρμα Πιερίδων τετράτρον. Isth. VII. 62. Ἔσσονται Μοισαῖον ἔρμα. Fg. Scol. 3. Ἐρατῶν ὄχημα ἀοιδῶν. Praeivit Simonides Fragm. CCV. v. 10. Ἀρμασιν ἐν Χαρίτων φορηθεῖς. Quam imaginem ut docuit Bernhardt. Dion. Perieg. p. 650. lyrici poetae ab ipsis, quae canebant, certaminibus currulibus transtulerunt, simul quod metaphora ipsa propter splendorem placebat, simul victoribus gratum facturi. Immo, unde intelligas a Pindari severitate et austeritate facetias et lepores non afuisse, ne rhedam mularem quidem Agesiae, quae Olympia vicerat, Musarum sublimi currui adiungere reformidat. Olymp. VI. 22. Ζεῦξον ἤδη μοι σθένος ἡμιόνων — χρὴ τοίνυν πύλας

ἔμνων ἀναπιτνάμεν αὐταῖς. — Modo simulat iaculo scopum sibi feriendum esse, qua figura egregie profecto sententiarum et orationis vim subitam et vehementem significat. Pyth. I. 44. Ἐλπομαι μὴ χαλκοπάραον ἄκονθ' ὥσειτ' ἀγῶνος βαλεῖν ἔξω παλάμα δονέων. Nem. VI. 28. Σκοποῦν ἅντα τυχεῖν ἀπὸ τόξων ἰεῖς. Isth. II. 3. Ἐτόξευον μελιγάρυας ὕμνους. Olymp. XIII. 93. Εὐθὺν ἀκόντων ῥόμβον. IX. 5. Ἐκαταβόλων Μοισῶν ἀπὸ τόξων. I. 111. Μοῖσα καρτερώτατον βέλος ἀλκῇ τρέφει.

Nonnunquam carminum cursum cum itinere maritimo comparat: Nem. V. 50. Αἶδοι φωνᾶν ἀνὰ δ' ἰστίᾳ τεῖνον πρὸς ζυγὸν καρχασίου. Pyth. II. 62. Εὐανθέα ἀναβάσομαι στόλον. Nem. III. 27. Πρὸς ἀλλοδαπὰν ἄκραν ἐμόν πλόον παραμείβει. Atque ubi ipse se a longiore digressionē ad rem revocat ancorae imagine utitur Pyth. X. 51. Ἀγκυραν ἔρεισον χθονί. XI. 40. Nem. IV. 70. Novit quoque ventum carminum secundum, quem ut par est in navigatione poetica Musa, quae vatibus praesidet, regit: Nem. VI. 30. Ἐπέων οὖρον. Olymp. IX. 47. Ἐπέων οὖρον λιγνόν. Pyth. IV. 3. Αἴξεος οὖρον ὕμνων.

Quid denique? quod carmen suum „bellaria“ vocat Fragm. Scol. 8.

Διάνου δὲ λήγοντος γλυκὺ τρωγύλιον
Καλεῖται πεδ' ἄφ' ὅθονον βορᾶν.

Hinc apparet quam amplum formularum et figurarum elegantissimarum apparatus ad hymnos satis digne laudandos Pindarus in sua potestate habuerit.

Ut autem quae lepida sunt semper sic protulit, ut iucundius non possit, sic gravia gravissime quoque eloqui sustinuit, possuntque eius carmina pro thesauro vitae praeceptorum optimorum et admonitionum haberi. Nam cum omnino hominum animi in rebus prosperis ad fastum et superbiam propensi sint, quo hoc magis in iis verendum erat, qui summum humanae felicitatis gradum attigerant, tanto intentius et gravius poeta eos hortatur ad temperantiam et modestiam, ne vento secundo afflatisese ex recta virtutis via transversos agi patiantur. Noli, ait, Deorum felicitatem adfectare Isth. IV. 14. Μὴ μῦτευσ

Ζεὺς γενέσθαι. Olymp. V. 24. Μὴ ματεύσῃ θεὸς γενέσθαι. Pyth. X. 27. Ὁ χάλκεος οὐρανὸς οὐ ποτ' ἀμβατός. Pyth. III. 59. Χρὴ τὰ εἰκότα παρ δαιμόνων μαστενέμεν θναταῖς γρασίν. Nam stultorum et dementium est „longinqua spectare“ Pyth. III. 22. Παπταίνειν τὰ πόρσω. Isth. VI. 43. Τὰ μακρὰ παπταίνειν. Olymp. I. 114. Παπταίνειν πόρσιον. IX. 38. Κανχᾶσθαι παρὰ καιρὸν. Pyth. II. 88. Στάθμους ἐλκόμενοι περισσῶς. Pyth. III. 22. Μεταμῶνια θηρεύειν.

Pindarus mediocritatem vitae commendat quae tutissima et stabilissima sit. Pyth. XI. 52. Εὐρίσκω τὰ μέσα μακροτέρῳ ὄλβῳ τεθαλότα. III. 62. Τὰν ἔμπρακτον ἄντικει μαχανὰν. Nem. XI. 47. Μέτρον θηρενέμεν. Si vero cui Dii magnas divitias tribuerunt, eas neque servari neque reapse usui esse possunt, nisi sapientia et virtutibus ornatae sint. Pyth. V. init. Ὁ πλοῦτος εὐρυσθενῆς ἀρετᾷ καθαρᾷ κεκραμένος. II. 56. Πλουτεῖν σὺν σοφίᾳ ἄριστον. Olymp. II. 53. Ὁ πλοῦτος ἀρεταῖς δεδαιδαλμένος φέρει καιρὸν.

Hominum autem vel summa et cumulata felicitas quominus stet et duret Deorum invidia obstat Isth. VI. 39. Ὁ ἀθανάτων φθόνος. Pyth. X. 20. Φθονεραὶ ἐκ θεῶν μετατροπῆαι. Quid crastinus dies afferat incertum Isth. VII. 14. Δόλιος γὰρ αἰὼν ἐπ' ἀνδράσι κρέματα. Pyth. X. 63. Τὰ δ' εἰς ἐνιαυτὸν ἀτέκμαρτον προνοῆσαι. Nam apud Deum summum est omnium rerum arbitrium et imperium Olymp. XIII. 104. Ἐλπομαι μὲν, ἐν θεῷ γε μὰν τέλος. ib. v. 83. Τελεῖ θεῶν δύναμις καὶ τὰν παρ ὄρκον καὶ παρὰ ἐλπίδα κούφαν κτίσιν. Pyth. V. 115. Διὸς τοι νόος μέγας κυβερνᾷ δαίμον' ἀνδρῶν. Hominum ratiocinationes falluntur. Fg. inc. 72. Ἀπυτᾶται φροντίς ἐφαμερῶν. et Deus alias alium sursum extollit alium deorsum premit. Pyth. VIII. 77.

— δαίμων —

Ἄλλοτ' ἄλλον ὑπερθε βῆλλον, ἄλλον δ' ὑπὸ χειρῶν

Μέτρον καταβαίνει.

Quas hactenus perstrinximus metaphoras et loquendi formulas omnes peraeque si non ad ipsam victoriam ludi-

eram at certe ad conditionem eius qui victoria potitus est spectantes, eae ut facile et sponte fere ordinem quem poscunt sibi invenerunt ita incerta et dubia est ratio earum, quas poeta citra argumenti ipsius necessitatem ex omni rerum genere libatas orationi applicuit, quae quo magis origine inter se diversae sunt, quum singulas enumerare infiniti operis foret, tanto difficilius certis finibus circumscribi et comprehendi sustinent. Cum autem quae translatio vocatur ea sit, qua vocabulum, quod proprium est in certo quodam loco, cum virtute orationis accommodatur in alium locum, ubi proprium aut deest aut parum ornatum [conf. Quint. VIII. 6. 5. 6. auct. ad Herenn. IV. 34. 4. 5.], sicut quodlibet vocabulum alterutra ratione proprium sit necesse est aut in rebus quae a natura ipsa procreantur, aut iis quae hominum vitam, conditionem, mores constituunt: ita prout hinc vel illinc mutuando metaphorae fiunt duorum diversorum generum sunt.

Ac primum quidem exequamur ea vocabula, quae cum propria sint in iis quae a rerum natura gignuntur a Pindaro ad significatum metaphoricum deflectuntur.

Ut igitur a coelo et sideribus initium fiat, egregius locus extat in carmine Pyth. III. 75. ubi poeta Hieronem, tum graviter aegrotantem, consolatur laeto victoriae Pythiae nuntio, quem utinam ait Tibi simul cum sanitate afferre possem, tum profecto, „sidere coelesti clarius et illustrius lumen Tibi affulgerem!“ Ἀστὲρος οὐρανίου φάμι τηλαυγέστερον κείνῳ φάος ἐξικόμαν. — Etiam divitiae cum virtute partae et coniunctae sidus perillustre Olymp. II. 55. Ἀστὴρ ἀρίζηλος vocantur.

Ab iis rebus quae in aere gignuntur velut venti tempestates Pindarus multas easque pulchritudine insignes imagines traduxit ad hominum sortem et conditionem, tot vicibus turbatam et agitatam! Velut graves fortunae casus hominibus exitium minitantes cum infensa imbrum brumalium vi comparantur. Pyth. V. 112. Φθινοπωρὶς ἀνέμων χειμερία καταπνοά. Et sicut nubilis discussis et post procellas placatas lumina serenitatis per totum coelum diffunduntur: ita post graves tristesque casus ali-

quando ad laetiores et beatiores statum res humanae redeunt. Pyth. V. 10. *Εὐδία μετὰ χειμέριον ὕμβρον*. Isth. I. 40. *Πότμος ἀρχαίας νιν ἐπέβασε εὐαμερίας*. VI. 37. *Γαῖάοχος εὐδίαν ὕπασσεν ἐκ χειμῶνος*.

Venti alias aliunde flantes admonent de inconstantia et mutabilitate fortunae humanae. Pyth. III. 105. *Ἄλλοτε δ' ἄλλοιαι πνόαι ὑψιπετᾶν ἀνέμων*. Olymp. VII. 95. *Ἄλλοτ' ἄλλοιαι διαιθύσσοισιν αὖραι*. Isth. III. 23. *Ἄλλοτε ἄλλοιός οὖρος πάντας ἀνθρώπους ἐπαῖσσω ἐλαύνει*. cf. Olymp. XIII. 27.

Ad belli et pugnarum vehementiam et perniciosam vim indicandam imagine grandinis et nubium utitur: Nem. IX. 38. *Φόνον παρποδίου νεφέλα*. Isth. III. 35. *Τραχεῖα νιφὰς πολέμοιο*. Simonides Fragm. CXLVIII. v. 4. *Τρηχεῖαν πολέμον δεξάμενοι νεφέλην*. Isth. IV. 50. *Ἀναρίθμων ἀνδρῶν χαλαζᾶεντι φόνος*. Isth. VI. 27. *Ἐν ταύτῃ νεφέλῃ χάλαζαν αἵματος ἀμύνεται*. Bacchylides Fragm. XXXIV. ed. Bergk. *Ἐγχρίμπτει νέφος ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλαν γαῖαν*. Pugna Salaminia Pindaro audit Isth. IV. 48. *Πολυφθόρος Αἰδὸς ὕμβρος*. Et Amphiaräum ingenti impetu in hostes irrumpentem nominat Nem. X. 9. *Πολέμοιο νέφος*. Simonidi mors ipsa, quae quasi noctem oculis obducatur, est νέφος. Fragm. CLIV. *Κυάνεον θανάτου ἀμφεβάλοντο νέφος*.

Ad quod nunc accedendum est metaphorarum genus originem ducens ab agris iisque rebus, quae ex terra procreantur et aluntur velut arbores et flores, eius quae exempla continuo afferam, ea propter insignem gratiam et simplicitatem non multum abest quin — dicam enim quid sentiam — cum Pindarus tot tamque egregias imagines praebeat, tamen pro pulcherrimis et praestantissimis habeam. Ait autem: quod fit in agris etiam fertilissimis ut non continue, sed alternis demum fructus praebeant, alternis vires colligentes quiescant, idem cadit in hominum gentes, quae cum neque omnibus temporibus robore gymnico floreat, neque qui inde oriundi sunt pariter omnes virtute fortitudine dexteritate emineant, exoriuntur subinde demum qui quasi vindices a Diis pristinae gloriae

redintegrandae destinati, ceteris omnibus excellunt suique memoriam ad posteritatem propagant. Nem. VI. 8.

Τεκμαίρει καὶ τὴν Ἀλκιμίδας τὸ συγγενὲς ἰδεῖν
 Ἄγχι καρποφόροις ἀρούραισιν, αἷτ' ἀμειβόμεναι
 Τόκα μὲν ὦν βλοῦν ἀνδράσιν ἐπητανὸν πεδίῳ ἰδοῦσαν,
 Τόκα δ' αὖτ' ἀναπνυσάμεναι σθένος ἔμαρψαν.

Nem. XI. 37.

— ἀρχαῖαι δ' ἀρεταί
 Ἀμφέροντ' ἀλλασσόμεναι ἀνδρῶν σθένος.
 Ἐν σχερῶ δ' οὐτ' ὦν μέλαιναι καρπὸν ἰδοῦσαν ἄρουραι.

Gentem Cleonymidarum quae gravibus belli cladibus afflicta Deorum ope tandem novo flore reviruerit, horto similem esse, qui post frigora hiberna vere redeunte laetissimas flores emittat Isth. III. 36. Μετὰ χειμέριον ζόφον χθὼν ὥτε φοινικέοισιν ἄνθησεν ῥόδοις. Virtutis gloria poetarum laude ab oblivione et obtrectatione vindicata ut arbor surgit „ad liquidum aetherem“ Nem. VII. 40. Αὖξεται δ' ἀρετά, γλωραῖς ἑέρσαις ὥς ὅτε δένδρεον ἔσσει — πρὸς ὕψος αἰθέρα. cui contrarium est, cum gloria dicitur quasi folia abiicere, Olymp. XII. 18.

Ἀκλεὴς τιμὰ κατεφυλλορόησε ποδῶν.

Non extrā vulgarem usum positae sunt eae metaphorae, quibus suboles vocatur ἔρνος Fragm. Prosod. I. v. 2. Isth. III. 63. Nem. VI. 38. origo autem et initia alicuius rei germina seu radix ῥίζα Isth. VII. 55. Pyth. IV. 15. σπέρμα. Olymp. VII. 93. Pyth. IV. 255. φυτεύεσθαι. Nem. VIII. 16. itemque quibus quae res viribus atque omnis generis laude abundant floris, imagine illustrantur: sic ἄνθος. Pyth. IV. 58. θάλλειν. Olymp. IX. 16. Pyth. IV. 65. VII. 20. IX. 8. XI. 53. Isth. III. 5. 22. V. 1. VI. 49. ἀνθεῖν. Olymp. X. 10. XIII. 23. Pyth. I. 66. X. 18. Nem. IX. 39.

Etiam e belluis, quibus quidem aut propter fortitudinem aut calliditatem aut aliam quandam rem insignem, ipsarum naturae propriam, cum hominibus aliqua intercedit similitudo, nobiliores honorifice, humiliores non sine irrisione cum hominibus comparat. Velut aemulos suos facete cum graculis, inanem eorum loquacitatem traducens Nem. III. 83. Κραγέται δὲ κολοιοὶ ταπεινὰ νέμονται. Si-

militer adversarios suos Simonides nuncuparat *Fragm. CCXXIV. τέτιγας ἀμέτρους.*

Vulpecularum mores Pindarus tribuit Hieronis aulicis *Pyth. II. 77. Ὀργαῖς ἀτενὲς ἀλωπέκων ἔκελοι*, qui cum regitum admodum iuveni optima et saluberrima quaeque suadere simulent, de suo tantum commodo solliciti sint; genus hominum profecto hodieque nondum sui dissimile factum!

Honorificentius Melissum Thebanum, qui in certamine adversarium multo fortiolem dolo et dexteritate superarat, vulpem vocat *Isth. III. 65. Μῆτιν ἀλώπηξ.* Eundemque in versibus proxime praecedentibus leonem [v. 63.] propter animum fortem et ferocem; qui locus cum in codicibus sic scriptus exstet:

— τόλμα γὰρ εἰκώς
Θυμὸν ἐριβρεμετᾶν θηρῶν λεόντων
Ἐν πόνῳ κτί.

cum propter formam εἰκώς semel tantum in Homero *II. XXI. 254.* obviam neque usquam alibi, tum propter infinitivum *θηρῶν* ad sententiam admodum durum, suspectus quidem fuit omnibus interpretibus tamen a nemine dum prorsus sanatus est. Itaque vide an sic scribendus sit:

Τόλμα γὰρ αἰνέων
Θυμὸν ἐριβρεμετᾶν θηρῶν λεόντων
Ἐν πόνῳ . . .

In qua scriptura *θηρῶν* debetur Heynio, *αἰνέων* ut ponerem mihi persuasit locus *Isth. VI. 32. Αἰνέων Μελέαγρον, αἰνέων δὲ καὶ Ἐκτορα.* ubi *αἰνεῖν* est „aemulari“. De participii ultimis duabus syllabis in unam contractis conferendus Boeckhius in *nott. critt. p. 404. et 416.* Denique ad velocitatem significandam Pindarus imagine equi [*Olymp. IX. 23.*] et delphini [*Nem. VI. 68.*] utitur.

Quodsi confitendum est quod modo recensuimus metaphorarum genus inimitabili quadam simplicitate distinctum esse, quae cum omnino iis quae a natura primum orta sunt miram venustatem conciliet, tum etiam illae ex rerum natura petitae imagines efficit ut iucundissimae planeque admirabiles videantur, tamen quod alterum genus fecimus, cum ea vocabula complectatur quae propria sunt

in hominum vita negotiis et instrumentis, quo a cultioribus et artificiosioribus rebus originem ducit, eo magis lectis et exquisitis figuris abundat. Atqui cum conflatum sit ex plurimis iisque diversissimis partibus quoniam singula ad certas quasdam species revocentur necesse est, inprimis cavendum erit, ne nimia partitione utamur, quae tantum abest ut intellectum adiuvet et sublevet, ut animos legentium defatiget et a re abalienet.

Neque vero putamus quemquam nos argutari questurum esse, si quotquot ex hominum vita et institutis metaphoras Pindarus sumpsit, eas in tres classes distribuerimus, quarum prima capiet eas quibus hominum persona habitus sensus tribuitur rebus inanimis; altera eas, quae ab hominum negotiis et institutis sumptae sunt; tertia denique complectetur, quas ab instrumentis et aedibus poeta mutuatus est.

Ac primum quidem cum hominum persona rebus inanimis imperlitur, ea quam vocant prosopopoeiam oritur, cui cum omnes fere rhetores propter egregiam vim [*τῷ ἐνέργειαν ποιεῖν*] et quod res quasi ob oculos ponat [*τῷ πρὸ ὁμμάτων ποιεῖν*] primas in orationis poeticae supellectile tribuerint, tum diserte de ea praecipit Aristoteles Rhet. III. 11. init. *Λεκτέον δὲ τί λέγομεν πρὸ ὁμμάτων, καὶ τί ποιοῦσι γίγνεται τοῦτο. λέγω δὴ πρὸ ὁμμάτων ταῦτα ποιεῖν ὅσα ἐνεργοῦντα σημαίνει — ὥς κέχρηται Ὅμηρος πολλαχοῦ τῷ τὰ ἄψυχα ἔμψυχα λέγειν διὰ τῆς μεταφορᾶς. ἐν πᾶσι δὲ τῷ ἐνέργειαν ποιεῖν εὐδοκιμεῖ.* et Demetrius de elocut. ed. Goeller. §. 81. *Ἀρίστη δὲ δοκεῖ μεταφορὰ τῷ Ἀριστοτέλει ἢ κατ' ἐνέργειαν καλουμένην, ὅταν τὰ ἄψυχα ἐνεργοῦντα εἰσφέρει καθάπερ ἔμψυχα.* conf. Quint. inst. or. IX. 2. 29.

Et Pindarus quidem cum huius figurae innumera fere exempla praebeat plus minus audacter et significanter dicta nos in enumerandis exemplis quam poterimus maxime compendium facturi paucis iisque luculentissimis defungamur.

Saepeissime a qua re alia quaedam originem ducit eius vocatur suboles ut Olymp. X. 3. *Οὐρανίων ὑδάτων ὁμ-*

βρίων παίδων νεφέλας. Nem. IX. 52. Βιατὰν ἀμπέλον παῖδα. Olymp. II. 33. Ἀμέραν παῖδ' ἄλιον. Nem. IV. 3. Μοισαν θύγατρες αἰοιδαί. Fragm. inc. 122. Ἀλαλὰ πολέ-
μον θύγατερ. Fragm. inc. 140. Διὸς παῖς ὁ χρυσός. Pyth. V. 26. Ἐπιμαθεὸς θυγατέρα πρόφασιν. Itemque contra, illa parens vocatur: Olymp. XIII. 10. Ὑβριν κόρον ματέρα θρασυμύθον. II. 17. Χρόνος ὁ πάντων πατήρ. Quae res eminet inter alias cuique aliae subiectae sunt audit „rex“. Fragm. inc. 48. Νόμος ὁ πάντων βασιλεύς. Fgm. inc. 30. Ἀνακτα πάντων ὑπερβάλλοντα χρόνον. Olymp. XIII. 107. Βωμὸς ἄναξ. et multa sunt id genus vocabula ut μάρτυς. Pyth. XII. 26. Δόνακες πιστοὶ χορευτῶν μάρτυρες. Nem. III. 22. Κίονας ναυτιλίας ἐσχάτας μάρτυρας. Olymp. I. 33. Ἀμέραι μάρτυρες σοφώτατοι. Fragm. inc. 128. Φθόρον κενεοφρόνων ἐταῖρον ἀνδρῶν. 125. Στάσιν πενίας δό-
τειραν.

Frequentissima figura urbes vel terrae tanquam feminae introducuntur, nonnunquam liberius ita, ut loci significatio nondum prorsus evanuerit, sed in sententiae parte subsit Pyth. XII. 1. Καλλίστα πολέων Φερσεφόνας ἔδος, αὐτ' ὀχθαίς ἐπι Ἀκράγαντος ναλεῖς. Pyth. IX. 55. Εὐρυλείμων Αἰβύα δέξεται νύμφαν δώμασιν ἐν χρυσέοις.

Paulo alia ratio est, cum corporis humani partes metaphorico significato ponuntur, quod plerumque factum in regionum vel montium descriptionibus Pyth. IV. 26. Νώτων ὑπερ γαίας ἐρήμων. ib. v. 8. Κτίσσειεν πόλιν ἐν ἀργάεντι μαστῷ. Pyth. IX. 5. Ἀνεμοσφάραγων ἐκ Παλίου κόλπων. Olymp. IX. 59. Μαιναλίαισιν ἐν δειραῖς. Olymp. III. 27. Ἀρχαδίας ἀπὸ δειραῖν. Nem. IV. 54. Παλίον παρ ποδὶ. Pyth. XI. 36. Παρνασσῷ πόδα ναίοντα.

Vocabulum ὀφθαλμός cum splendorem significat Pyth. V. 17. Συγγενὴς ὀφθαλμός. tum quodcunque illustre et praestans est: Pyth. V. 52. Ὁ Βάττον ὄλβος ὄμμα φαεννότατον. Olymp. II. 10. Σικελίας τ' ἔσαν ὀφθαλμός. Egregiis quibusdam metaphoris opportunitatem dedit vocab. πρόσωπον ut in illo celebratissimo Olymp. VI. init. Ἀρχομένον ἔργον πρόσωπον τηλαυγές. itemque lepidissime hymnos mercede pacta compositos vocat Isth. II. 8. Ἀρ-

γνωθεῖσαι πρόσωπα μαλθακόφωνοι αἰοδαί. et de veritate patefacta Nem. V. 17. Φαίνοισα πρόσωπον ἀλάθει' ἀτρεκῆς.

Viscum thuris e corticibus profluentem perpulchre vocat Fragm. Scol. I. v. 2. Χλωρᾷς λιβάνον ξανθὰ δάκρυα. Heroes Troianos qui cum urbem fortiter defenderent ab Achille caesi sunt Isth. VII. 53. Τρωϊας ἴνας.

Liceat quoque hoc loco verba quaedam recensere quae cum propria sint in rebus animalibus ad res, quae cogitatione tantum et mente comprehendi possunt, transferuntur. ut Isth. III. 5. Ζώει δὲ μάσσων ὄλβος ὀπιζομένων. Nem. IV. 6. Πῆμα ἐργμάτων χρονιώτερον βιοτεύει. Isth. VI. 16. Παλαιὰ εὐδει χάρις. Denique memorandum verbum γεύομαι translatum ad ea quae mente et animo percipiuntur. Nem. VI. 25. Πόνων ἐγεύσαντο. Pyth. IX. 35. Γεύεται ἀλκᾶς.

Haec et si quae his similia afferimus, fieri quidem potest ut quisquam vix digna in quibus immorandum sit censeat, licetque haec per se spectata leviora et exigui momenti videantur, tamen nos parva rati desinere parva esse, quando cum maioribus et gravioribus coniungantur, facile nobis excusationem impetraturos esse sperabamus, si in hac commentatione etiam eorum, quae minus nitent et splendent, non incuriosi fuerimus.

Iam ad eam, quam alteram fecimus classem si progredimur ea vocabula complectentem, quae proprie conveniunt hominum negotiis, institutis et quotidianae vitae actionibus, cum primum quasdam haud ignobiles translationes navigatio poetae suppeditaverit, egregiā fluctuum navem operientium vel etiam naufragii imagine significantur fortunae casus et res adversae. Olymp. XII. 12. Οἱ δ' ἀνιαραῖς ἀντικύρσαντες ζάλαις. Isth. I. 36. Ἐρειδόμενον ναναγίαις ἐξ ἀμετρήτας ἁλὸς ἐν κρυόεσσα συντυχία.

Deinde eius, qui ad gubernaculum sedet, intenta mente et prudenti consilio navem dirigentis munus non indignum Pindaro visum est, quocum summum Deorum, omnium rerum ordinem et modum nutu suo regentium, imperium compararetur. Pyth. IV. 274. Θεὸς κυβερνατῆρ. V. 115.

Διὸς νόος κυβερνᾷ. Eadem figura de summa civitatum administratione usurpatur. Pyth. X. 72. *Πολίων κυβερνάσιες ἐν ἀγαθοῖσι κεῖται.*

Quae metaphorae à venatione petitaе sunt, eae intentum et assiduum studium alicui rei impertitum significant velut certaminum Nem. VI. 14. *Ἀμφὶ πάλα κυναγέτας.* Pyth. III. 23. *Μεταμώνια θηρεύειν.* Nem. XI. 48. *Μέτρον θηρεύμεν.*

A certaminibus ludicris ipsis in quibus celebrandis Pindari poesis tota versatur profecto fieri non potuit quin quasdam formulas quaequidem aptissimae videbantur, poeta in suum usum converteret; quod facetissime factum Nem. IV. 93. ubi luctatorum artificia ad canendi dexteritatem traduxit: *ἔριδα στρέφοι.* v. 94. *ῥήματα πλέκων. ἀπ᾽ αἰστος ἐν λόγῳ ἔλκειν.* et v. 96. *Τραχὺς παλιγκότοις ἔφειδος.* Nec minus lepide Nem V. 19. cantus sui vim et impetum cum saliendi certamine comparat:

— *Μακρὰ δὴ*

Ἀτόθεν ἄλμαθ' ὑποκύπτει τις· ἔχω γοῦντοιν ἐλαφρὸν δρομῶν.

„fodiat aliquis vel magnam scrobem equidem nihilominus transsilire potero“. conf. Dissen. comm. ed. Goth. p. 418. Loci Nem. VII. 70.

— *ἀπομνύω*

Μὴ τέρμα πρόβας ἄκονθ' ὥτε χαλκοπάρων ὄρεαι

Θοῶν γλῶσσαν δς ἐξέπμψιν παλαισμάτων

Ἀδχένα καὶ σθένος ἀδιαντον αἰθωνι πρὶν ἄλλῳ γῆον ἱμπεύειν.

cum sentientia admodum difficilis explicatu et si qua alia egregia interpretum crux sit, tantisper sufficiat Hermanni quamvis a coniectura profecta tamen utcunque probabilis explicatio [opusc. III. p. 34.]. Poeta enim iurat, se nequaquam temere Sogenis laudes effudisse, idque, metaphora a iaculatione petita, sic profert: „Deiero, me non eorum in modum qui in iaculatione terminum praeceunt [*τέρμα προβαίνειν*], neque tamen ipsi certant, linguam tanquam iaculum vibrasse“.

Sunt praeterea, quae quamvis ad vitam quotidianam et vulgarem pertineant, noster tamen, qua erat eligendi peritia et iudicandi facultate, non prorsus aliena a sua sublimitate iudicavit. Nam quidni elegantissime dictum,

quod de sepultura usurpat Nem. XI. 16. *Γῶν ἐπιένυσθαι?* quod porro de Antilocho cui patris salus vita constiterit: Pyth. VI. 39. *Πρίατο θανάτοιο κομιδὴν πατρὸς?* Itemque Pyth. IV. 141. *Ὑφαίνω ὄλβον.* ib. 140. *Τραχεῖαν ἔρπειν πρὸς ἐπίβδαν.* ib. 130. *Δρέπειν εὐζωᾶς ἄσπον.* Pyth. I. 49. *τιμὴν δρέπειν.* VI. 48. *ἦβαν δρέπων.* coll. Fragm. Scol. 1. v. 7. et 2. v. 1. Praecipue consuevit verbis, quae significationem miscendi habent, sensu translato pro „participem fieri“ uti. Olymp. XI. 104. *Ὠρα κεκραμένον.* Nem. VI. 56. *Θάμβει μιχθεῖς.* Pyth. V. 18. *Γέρας μινύμενον φρενί.* Nem. XI. 36. Pyth. IV. 212. X. 41. Olymp. I. 91. Isth. VI. 25.

Talia siquidem omnino praecipua metaphorarum vis in eo est posita, ut quae a sensuum perceptione remota sunt, nec nisi mentibus comprehendenda, ea induantur specie quadam definita fiantque rebus sub sensus cadentibus quam simillima, quo significantius et evidentius cui rei destinata sunt eam exprimunt, tanto commendatiora et aptiora poetae viderentur necesse fuit; praebetque etiam ad quam iam delapsi sumus tertia classis, quae translationes ab aedibus et instrumentis petitas continet, exquisitas quasdam et cuius nimirum placituras istiusmodi imagines; quales sunt Pyth. IV. 219. *Μάστιξ πειθοῦς.* XI. 39. *Κλαῖδες πειθοῦς.* VIII. 4. *Βουλᾶν καὶ πολέμων κλαῖδας.* Fgm. inc. 136. *Τόξα ἀμπέλον.* Fragm. inc. 21. curae dicuntur tanquam vincula pectus constringere: *σχοινίον μεριμνῶν.* et similiter Fragm. Thren. 3. v. 3. *ζεύγλαι ἀφύκτοι κακῶν.* Scol. 3. *Λοιδὰ γλυκερὸν κυλίκεσσιν κέντρον.* Pyth. I. 48. *Τιμὰ πλούτον στεγάνωμα.*

Vocabulum *κηπίς* cum proprio significet aedium fundamenta transfertur ad cuiusvis rei initia velut hymnorum prooemia, quae pro fundamento sunt, in quo reliqua struantur, unde audiunt: Pyth. VII. 3. *Κηπίς ἀοιδᾶν.* Fragm. inc. 103. coll. Pyth. IV. 138. — Fundamenta libertatis Graecorum ab Atheniensibus pugna Salaminia iacta esse testatur Fg. inc. 93. *Ὅθι παῖδες Ἀθηναίων ἐβάλοντο φανερὰν κρηπίδ' ἑλευθερίας.*

Satis deinde audaci tralatione quae personae aliquo munere vel officio illustri funguntur, quorum instrumentorum in simili quadam ratione usus versatur, eorum nominibus nuncupantur, velut Aeneas nuntius, Agesiae Syracusano hymnum asserens, audit Olymp. VI. 91. Ἡὺκόμων σκντάλα Μοισῶν. et ibid. Γλυκὺς κρητὴρ ἀγαφθέγκτων ἀοιδῶν.; alipta autem cum adolescentium vires et animos acuat Isth. V. 73. Ἀκόνα ἀθληταῖσιν.

Viri fortitudine et prudentia de patria egregie meriti cum columnis comparantur quae aedificia quominus corruant, sustentant. Olymp. II. 6. Θήρωνα — ἔρεισμα Ἀκράγαντος. ibid 82. Ἐκτορα Τρώας κίονα.

Denique a vestibus vocabulum πνυχαι translatus Pindaro significat montium convalles et recessus. Pyth. VI. 18. Κρυσσαίωσιν ἐν πνυχῆϊς. Pyth. IX. 15. Nem. II. 21.

Pertexta igitur hac tela cum iam ad perorandum perventum sit, quod iam pridem suspicabar, fore ut haec nostra opella pro rei magnitudine et pondere admodum tenuis evaderet, nunc dum oculos per has plagulas retro fero certo quidem scio, prorsus tamen nescio, unde aliquid excusationis vel commendationis mihi expetam. Ut autem illud simul me stimulabat et consolabatur, quod iubet quae bene vel optime non possis ea saltum ut optime possis facere, ita velim quae scripsi, ea vires quales sint magis experturus, quam ostensurus scripsisse videri, et meum facio quod aliquo loco Pindarus dicit: Διῶπειρά τοι βροτῶν ἔλεγχος.

CONSPECTUS.

Cap. I.	De Pindari genere dicendi	p. 1—21.
	Pindari austeritas	- 1—3.
	Comparatio cum Simonide et Bacchylide	- 3—6.
	De orationis Pindaricae ornatu.	- 6—16.
	Sententiose dicta	- 6—9.
	Metaphorae	- 9—12.
	Comparationes	- 13—14.
	Orationis ubertas	- 14—16.
	Conformatio enuntiationum	- 16—20.
	Collocatio verborum	- 20—21.
Cap. II.	De Pindarica syntaxi	- 21—38.
	Structurarum varietas; breviloquentiae;	
	zeugma	- 21—24.
	Structura ad sensum	- 24—26.
	De casuum usu	- 26—34.
	Pronomina	- 34—35.
	Adjectiva	- 35—36.
	Verbum	- 36—37.
	Particularum usus	- 37—38.
Cap. III.	De Pindari metaphoris et loquendi formulis	- 39—57.
	Metaphorae et loquendi formulae ab ipso	
	carminis argumento originem ducentes	- 39—47.
	Metaphorae extrinsecus petitae,	
	E rerum natura	- 47—51.
	Ab hominum persona, vitae insti-	
	tutis et instrumentis	- 51—57.

V I T A.

Ego Eduardus Lübbert natus sum a. h. s. XXX. Zweybrodti, praedio prope Vratislaviam, patre Eduardo, ejus praedii possessore, matre Maria, e gente Oelsner, quibus laetor superstitibus. Usque ad aetatis annum XIV. domi educatus prima litterarum elementa accepi a viro optimo et probatissimo Kretzschmaro tum theologiae candidato nunc verbi divini ministro apud Bunzlavienses. Dein gymnasio Fridericiano, quod Vratislaviae auspiciis V. cel. Wimmeri floret, traditus magistros habui Vv. ill. Wimmerum, Kunischium, Tobischium, Langium. Post biennium examine rite superato ad Universitatem Vratislaviensem accessi studiis philologiae et philosophiae operam daturus. Itaque audivi scholas Vv. ill. Branissii, Haasii, Elvenichii, Kahlerti per semestre spatium. Exinde Bero linum petii, ubi Vv. cell. Boeckhii, Lachmanni, Ranckii Gableri, Trendelenburgii, Hertzii scholis per duos et dimidiatum annos interfui. Vere autem anni h. s. L. in Universitatem Rhenanam me contuli studiaque continuavi magistros secutus Vv. ill. Ritschelium, Welckerum, Ber-

Hic viris omnibus, qui comiter et benevole studia mea rexerunt et sustentarunt non possum quin in omne tempus gratissimum me profitear.

James M. Smith

THESES CONTROVERSÆ.

I.

Zenodotus Homeri et cyclicorum poetarum carmina in unum corpus collegit a Proclo in chrestomathia cycli epici nomine nuncupatum.

II.

In Pindari carm. Nem. VI. stropharum et antistropharum vv. 6. et. 7. sic videntur constituendi:

στ. α'.

καίπερ ἑφ' αἰετρίαν οὐκ εἰδότες οὐδὲ μετὰ νύκτας
ἄμμε πότμος ἄντιν' ἔγραψε δραμεῖν ποτὶ στάθμαν.

ἀντ. α'.

παῖς ἐναγώνιος, ὃς ταύταν μεθέπων Διόθεν αἶσαν
νῦν πέφαντ' οὐκ ἄμμορος ἀμφὶ πάλα κυναγέτας.

στ. β'.

ὦτ' ἀπὸ τόξου ἰεῖς· εὐθὺν' ἐπὶ τοῦτον ἐπέων σῶν
Μοῖσ', ἄγ', οὐρον· εὐκλέ' ἀποιχομένων γὰρ ἀνέρων

ἀντ. β'.

χεῖρας ἱμάντι δεθείς Πυθῶνι κράτησεν ἀπὸ ταύτας
αἶμα πάτρας χρυσοθρόνον ποτὲ Καλλίας ἀδῶν

στ. γ'.

*Μέμνονος οὐκ ἀπονοστήσαντος ἐπ᾽ αἶλτο· βαρὺ δέ σφιν
ἄχθος ἔμπεσεν καταβῦς Ἀχιλεὺς ἀφ' ἁρμάτων*

ἀντ. γ'.

*Θυμὸν· ἐκόντι δ' ἐγὼ νώτῃ μεθέπων δίδυμον ἄχθος
ἄγγελος βᾶν πέμπτον ἐπ' εἴκοσι τοῦτο γαυρὺν*

III.

In Propert. Eleg. II. 6. nec sententiarum nexum
lacunis turbatum nec codicum scripturam v. 35. „Sed
non inmerito“ vitiosam esse censeo.

IV.

Quam ἀθέτησιν scholia Cantabr. ad Hesiod. Theog.
v. 943. ed. Gaisf. afferunt, ea ex veterum Grammaticorum
sententia cadit in vv. 947—955.

V.

Theocrit. Id. XIV. 38. corrigendus videtur: τήνω τὰ
σὰ δάκρυα μᾶλα φέροντι.

VI.

Sophoclis Oed. Rex Olymp. 87. 3. acta, sub Oedipi
autem persona Pericles a poeta exagitatus est.

